6+

Magjan juldyzy

Мағжан Жұмабаев ауданының газеті ● 2008 жылдың ІІ шілдесінен шығады ● № 38 (785) 21 қыркүйек 2023 жыл

www.facebook.com/ Magzhan zhuldizi   https://vk.com/ Magzhan zhuldizi   e-mail: magzhan.zhuldizi@yandex.kz

ҮКІМЕТ

ПРЕМЬЕР-МИНИСТР АСТЫҚТЫ АЙДЫҢ СОҢЫНА ДЕЙІН ЖИНАП АЛУДЫ ТАПСЫРДЫ

ҚР Премьер-министрі Әлихан Смайыловтың төрағалығымен өткен үкімет отырысында егін жинау науқанына қатысты мәселелер қаралды. Премьер-министр егін жинау науқанының барысы үкіметтің тұрақты бақылауында екенін айтты.

- Өздеріңіз білетіндей, биыл еліміздің егіншілері үшін қолайсыз болды. Жаздың 2 айындағы аптап ыстықтың соңы күзгі жауын-шашынға ұласты. Бұл әрине, астықтың түсімін азайтып, жұмыс қарқынын едәуір бәсеңдетіп жіберді. Дегенмен егін жинау науқанын қаржылай және материалдық-техникалық жағынан қамтамасыз ету үшін барлық қажет шара қабылданды. Астықты өңірлерде осы айдың соңына дейін қатты жаңбыр жауады деген болжам жоқ. Сондықтан осы мерзімде барынша үлгеріп қалу керек, - деді Әлихан Смайылов.

Ол еліміздің солтүстік өңірлеріндегі ауа-райының қолайсыздығына байланысты мемлекет басшысы үкіметке астық өндіретін фермерлер мен шаруа қожалықтарына қажет көмек көрсетуді тапсырғанын еске салды.

Энергетика министрлігі астықты кептіру үшін қосымша көлемде дизель отынын бөледі. «Бәйтерек» холдингі несиелер бойынша қарыздарды қайта құрылымдап, қолайсыз ауа-райынан зардап шеккен фермерлер үшін айыппұл санкцияларын салмай, Азық-түлік корпорациясының желісі арқылы тауарлық несие мерзімдерін ұзартып отыр. Ауа-райының қолайсыздығы форс-мажорлық жағдай ретінде танылуы тиіс. Субсидияларды толық көлемде төлеу керек, - деп атап өтті Премьер-министр.

Сонымен қатар премьер-министр астық таситын вагондармен уақытылы қамтамасыз етіп, теміржолдағы ұзын-сонар кезекті болдырмауды талап етті.

- Біздің міндетіміз – егінді сапалы жинап алуды қамтамасыз ету, - деп түйіндеді ол сөзін.

ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ӨНДІРУШІЛЕРДІҢ ТАУАР АЙНАЛЫМЫ 22% ӨСТІ

2023 жылдың бірінші жартыжылдығында қазақстандық өндірушілердің дайын тауар айналымы $39,4 млрд құрады, бұл былтырғы жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 22%-ға жоғары. Оның үштен бірін жалпы құны $12,1 млрд отандық шикізаттық емес тауарлардың экспорты құрады.

Негізінен экспортталатын өнімдер металлургия және химия өнеркәсібі, атап айтқанда, мыс және мыс катодтары, ферроқорытпа, уран, мұнай өнімдері, өңделмеген мырыш пен алюминий, ыстықтай прокатталған жалпақ бұйымдар, табиғи газ.

Сонымен қатар шетелдік тұтынушылар да Қазақстанда өндірілген бидай ұнын, күнбағыс майын, минералды тыңайтқыштарды белсенді түрде сатып алуда. Оның ішінде 155,9 мың тонна күнбағыс майы экспорталды. Бұл өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 33,4%-ға артық.

Жалпы былтырдан бері күнбағыс майын сыртқы нарыққа жеткізуді арттыру үрдісі байқалуда. 2021 жылмен салыстырғанда, 2022 жылдың қорытындысы бойынша күнбағыс майының экспорты 3 есе өсіп, $346,4 млн құрады. Сонымен қатар өткен жылы отандық өндірушілер маргарин жеткізу көлемін 2,7 есеге арттырып, $88,8 млн-ға жеткізді.

Экспорттық жеткізілімдердің ең көп көлемі Ресейге, Қытайға, Өзбекстанға, Түркияға, алыс шет елдерден – Нидерланды, Ұлыбритания, Жапонияға жөнелтіледі. Биылғы жылдың алты айында қазақстандық дайын өнімді импорттаушы елдердің географиясы 114-тен 125-ке дейін кеңейді.

НАЗАР АУДАРЫҢЫЗ!

ПЕТРОПАВЛДА ОНКОЛОГТАР ӨҢІР ТҰРҒЫНДАРЫН ТЕГІН ҚАБЫЛДАП, КЕҢЕС БЕРЕДІ

Денсаулық сақтау министрлігі 23 қыркүйекте, сенбі күні еліміздің мемлекеттік онкологиялық ұйымдарында халық үшін бірыңғай Ашық есік күні өтетінін мәлімдеді.

Іс-шара бас және мойын ісіктерін ерте диагностикалау апталығы, гемобластоз туралы хабардарлықты арттыру апталығы, сонымен қатар гинекологиялық обыр туралы хабардарлықты арттыру айлығы шеңберінде өткізіледі.

Акцияның шеңберінде онкологтар бас пен мойынның локализациясы және онкогинекология бойынша барлық ниет білдірушілерге тегін консультация береді.

Солтүстік Қазақстан облысы:

Өткізу күні мен уақыты: 23.09.2023, сағ.09:00-13: 00.

ОРАҚ - 2023

ДИҚАНДАР ҮШІН ЖАУАПТЫ КЕЗЕҢ

Ала жаздай бел жазбаған шаруалардың еткен еңбек, төккен терінің өтеуі, орақ науқанының нәтижесі белгілі болатын уақыт та жақын қалды. Екі-үш аптадай жауған жаңбырдың салдарынан тоқтап қалған орақ науқаны қайта жанданып, ауыл еңбеккерлері табиғаттың орнатқан қолайлы ауа райын тиімді пайдаланып жатыр. Ауданындағы егін алқаптарында орақ науқаны қызу қарқын алуда. Жаз бойы техникаларын сайлаған шаруалар астық жинау жұмыстарына бір кісідей жұмылып отыр. Біз бүгін «Қызылжар МТС Агро» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің алқабында болған кезде көз жеткіздік.

Аталмыш серіктестік көктемде 5100 гектар алқапқа дәнді дақылдар сіңірген болатын. Жаз бойы топырақтың құрамын минералды тыңайтқыштармен байытып, аурулар мен зиянкестерге, арамшөпке қарсы гербицидтер мен пестицидтер пайдаланған. Ауқымды түрде жасалған шаруа нәтижесін берді. Алқап басындағы 6 «SAMPO» комбайны 4200 гектар бидай, 900 гектар арпа мен 570 гектар жүгеріні уақытында ысырапсыз жинап алу үшін тыным таппай жүйткіп жүр. Гектар берекелігі, әзірге, шамамен гектарына 12 центнерден айналуда.

- Биылғы ауа райының қолайсыздығына қарамастан, алтын дәннің сапасы жақсы. Қазір жалпы егілген егіннің 40 пайызын жинап алдық. Комбайндар алтын астықты тура шабу әдісімен орып, тіркемелері бар 4 КамАЗ тоққа жеткізуде. Техникалық қызмет көрсетуді қамтамасыз ететін трактор, жанар-жағармай таситын көлік, қажетті жауапты мамандардың барлығы алқап басында. Тоқта да жұмыс қызған кез. Орақ науқанын уақытылы әрі сапалы өткізу үшін серіктестік жеңілдетілген жанар-жағармаймен 100 пайыз қамтамасыз етілді. Адамдар мен техника толық жұмысқа кірісіп отыр. Біздің алдымызда тек қолайлы ауа райын пайдаланып, астықты уақытында жинап алу мақсаты тұр, - дейді шаруашылық басқарушысы Сәбит Оспанов.

Иә, ауыл шаруашылығы – еліміздегі ең маңызды салалардың бірі. Өйткені халықты азық-түлікпен және өнеркәсіпті шикізаттың кейбір түрлерімен қамтамасыз етуде дәл осы саланың рөлі орасан зор. Қазақстандықтардың 40 пайыздан астамы ауылдық жерлерде тұратынын ескерсек, аталған сектор дамуының мемлекет назарында болуы заңды. Біздің солтүстік өңір – астықты аймақ екені белгілі, сондықтан болар жергілікті билік органдары орақ науқанына үлкен назар аударуда. Дала жұмысы десе тайлы-таяғы қалмай жұмылады. Себебі, маңдай тердің өтемі тек еңбекте екенін олар жақсы сезінеді. Ендеше, ел ырысы саналатын сары алтынды қамбаға жинау жұмыстарында мағжандық диқаншыларға сәттілік тілеп, мол астық жинауға тілектестік білдіреміз.

Еркін ТӨЛЕГЕН.
Суретте: «Қызылжар МТС Агро» ЖШС диқандары егіс алқабында.

АРДАГЕРЛЕР ҮНДЕУІ

23 ҚЫРКҮЙЕК - ҚАЙЫРЫМДЫЛЫҚ СЕНБІЛІГІ

Ұйымдастыру комитетінің, ардагерлер активінің барлық меншік нысанындағы кәсіпорындар мен мекемелердің басшыларына, аудан мен Булаев қаласының кәсіпкерлеріне үндеуі

Құрметті отандастар!

1-ші қазанда Халықаралық қарттар күні және бүкіл қазан айы ардагерлерге қолдау және көмек көрсету айлығы ретінде өтеді.

Ардагерлердің аудандық активі сенбілікке өздерінің еңбектерімен және іс-әрекеттерімен әрқашан жастарға бағыт-бағдар беретін аға буын өкілдерінің де белсенді қатысатынына сенімді. Ардагерлер әрқашан ел үшін маңызды қоғамдық-саяси оқиғалардың алдыңғы қатарында болды, олардың өмірлік даналығы, салмақты сөздері мен берік азаматтық ұстанымы елдің бағытын анықтауда әрқашан оң әсер етті.

Біз, 5600-ден астам зейнеткерлерден тұратын аудандық ардагерлер кеңесінің мүшелері, барлық ұйымдар мен мекемелерді, шаруашылық жүргізуші субъектілер мен кәсіпкерлерді асыл мақсаттарды орындауда қолдан келгенше көмек көрсетуге шақырамыз.

Аудандық ардагерлер кеңесінің деректемелері
Бенефициар: Республикалық қоғамның М. Жұмабаев атындағы аудандық филиалы
КБе: 18
БСН: 070741013351
Бенефициар банкі: "Қазақстан Халық Банкі" АҚ
ЖСК: KZ 186 010 251 000 041 714
БИК: HSBKKZKX

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ

ӘДЕП ЖӨНІНДЕГІ КЕҢЕСТІҢ БҰЗУШЫЛЫҚТАРДЫҢ АЛДЫН АЛУЫ, МІНДЕТТЕРІ МЕН ФУНКЦИЯЛАРЫ

Мемлекеттік органдардың Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызмет саласындағы заңнамасын, сондай-ақ мемлекеттік қызметшілердің қызметтік әдепті сақтауын бақылауды жүзеге асыруы Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Солтүстік Қазақстан облысы бойынша департаменті қызметінің басым бағыты болып табылады.

Департамент өз құзыреті шегінде мемлекеттік қызмет салаларында реттеу, іске асыру және бақылау функцияларын жүзеге асырады.

Бұл мәселеде Әдеп бойынша кеңестерге ерекше рөл беріледі. Бұл алқалы органдар мемлекеттік тәртіпті нығайту мәселелерін қарастыра отырып, құқық бұзушылықтың алдын алу тауашасында маңызды орын алады.

Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің облыстардағы, республикалық маңызы бар қалалардағы, астанадағы әдеп жөніндегі кеңестері Тәртіптік кеңестердің орнына 2016 жылғы 1 қаңтардан бастап келді.

Бұл тек атаудың өзгеруі ғана емес, бұл жұмыстың мазмұнын айтарлықтай өзгерту, жіберілген құқық бұзушылықтар үшін жазадан мемлекеттік қызмет саласындағы бұзушылықтардың алдын алуға баса назар аударуға бағытталған.

Бүгінгі күні Әдеп жөніндегі кеңестердің міндеті - бұзушылықтардың алдын алу, мемлекеттік қызметшілердің қызметтік әдепті сақтаудағы жауапкершілік деңгейін арттыру, мемлекеттік аппараттағы мемлекеттік қызметке кір келтіретін құқық бұзушылықтардың алдын алу және тәртіптік теріс қылықтарды қарау болып табылады.

Қызмет Қазақстан Республикасы Президентінің 2015 жылғы 29 желтоқсандағы № 156 Жарлығымен бекітілген облыстардағы, республикалық маңызы бар қалалардағы, астанадағы Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің Әдеп жөніндегі кеңестері туралы ережелермен регламенттеледі.

Ереженің 3 тармағына сәйкес Әдеп жөніндегі Кеңестің жұмыс органы Хатшылық болып табылады, оны Агенттіктің аумақтық органының құрылымдық бөлімшелері арасынан Агенттік аппаратының басшысы айқындайды.

Қызметтік тәртіпті нығайтуға, мемлекеттік қызметшілердің әдептілігін арттыруға бағытталған маңызды тетік Кеңес мүшелерінің дербес қызметі болып табылады.

Мысал ретінде 2022 жылғы кезеңдегі жұмыс нәтижелерін келтіруге болады, осылайша Әдеп жөніндегі кеңестің 9 отырысы өткізілді, онда аудандардың әкімдері, Солтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің аумақтық инспекцияларының, департаменттері мен басқармаларының басшылары тыңдалды, олар мемлекеттік қызмет туралы заңнаманы, Әдеп кодексін бұзушылықтардың, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сыртқы талдау мәселелерінің алдын алу, мемлекеттік қызмет көрсету сапасын арттыру бойынша қабылданған шаралар туралы баяндады, жалпы мұнда 42 мәселе, оның ішінде 13 тәртіптік іс қаралды.

Мәселелерді қарау қорытындылары бойынша профилактикалық сипатқа ие нақты мәнді ұсынымдар шығарылады, бұл басшыларға белгілі бір мемлекеттік органның немесе саланың проблемалық мәселелеріне уақтылы ден қоюға мүмкіндік береді.

Мемлекеттік қызмет саласындағы заңнаманы бұзушылықтардың алдын алу жөніндегі жұмыс 2022 жылдың қорытындысы бойынша тәртіптік жазаға тартылған мемлекеттік қызметшілердің санын 18%-ға төмендеуіне, оның ішінде әдеп нормаларын бұзғаны үшін 5,2%-ға, теріс қылықтардың беделін түсіргені үшін 27,2%-ға азаюына белгілі бір дәрежеде әсер етті.

Сондай-ақ, мемлекеттік қызметшілер Әдеп нормаларын бұзған жағдайда, Сіз ҚР Мемлекеттік қызмет істері Агенттігі Солтүстік Қазақстан облысы бойынша департаментінің сенім телефонына – 8-7152-46-58-89 нөмірі бойынша хабарласа алатыныңызды еске салғым келеді.

Ескендір ЕЛЕУСІЗОВ,
Әдеп жөніндегі кеңестің мүшесі,
Солтүстік Қазақстан облысы ардагерлер кеңесінің төрағасы.

МЕМЛЕКЕТТІК АУДИТ

БУЛАЕВ ҚАЛАСЫ МЕН АУЫЛДЫҚ ОКРУГТЕР ӘКІМДЕРІНІҢ БЮДЖЕТ ҚАРАЖАТЫН ПАЙДАЛАНУ ТИІМДІЛІГІ

Солтүстік Қазақстан облысы бойынша тексеру комиссиясы ағымдағы жылдың 19 маусымы мен 21 шілдесі аралығында ауданның 18 мемлекеттік ұйымдарында (17 ауылдық округ пен Булаев қаласында) Мағжан Жұмабаев ауданының жергілікті өзін-өзі басқару органдарының функцияларын іске асыруға бағытталған бюджет қаражатын пайдалану тиімділігіне аудит жүргізді.

2023 жылғы 7 қыркүйекте аудан әкімінің орынбасары Д.К. Тасмағанбетовтың, аппарат басшысы А.С. Қазизовтың, ауылдық округтер және Булаев қаласының әкімдерінің қатысуымен Тексеру комиссиясының отырысы өтті, онда мемлекеттік аудиттің қорытындылары шығарылды.

Аудитті қорытындылай келе, ауылдық округтер әкімдерінің аппараттары бюджет қаражатын пайдалану кезінде нәтижелерге қол жеткізудің оң серпінін көрсетті, алайда бухгалтерлік есепті жүргізуден жалтаруға және бухгалтерлік құжаттардың болмауына байланысты Қарақоға, Чистов ауылдық округтерінде бөлінген бюджет қаражаты бойынша нақты шығыстарды тексеру мүмкін болмады.

Тексеру комиссиясы мемлекеттік сатып алу рәсімдерін жүзеге асыру, бухгалтерлік есепті жүргізбеу, жалақыға үстемеақы төлеу, қаржылық есептілікті жасау және т.б. кезінде заңнама нормаларының бұзылғанын анықтады.

Ауданда азаматтардың жергілікті қоғамдастық мүшелері ретінде жергілікті маңызы бар аса маңызды мәселелерді шешуге қатысуына негізделген жергілікті басқару жүйесін қалыптастыру ағымдағы проблемаларды жедел анықтау және шешу үшін жағдай жасауға мүмкіндік берді.

Алайда, кейбір жағдайларда әкім аппараттарының тұрғындармен өзара іс-қимылы және халықтың азаматтық белсенділігінің төмендігі жергілікті өзін-өзі басқару қызметінің қажетті тиімділігін қамтамасыз етпейді, сондықтан жиындарға ауылдық округте тұратын тұрғындардың жалпы санынан орта есеппен 7-8 адам қатысады.

Жүргізілген аудиторлық іс-шараның қорытындысы бойынша белгіленген бұзушылықтардың жалпы сомасы 179,4 млн. теңгені құрады, оның ішінде бухгалтерлік есепке сәйкес келтіруге - 168,4 млн. теңге, олар толық көлемде жойылды.

Мемлекеттік сатып алу туралы заңнама саласында, бухгалтерлік есепті жүргізу және қаржылық есептілікті, бюджет заңнамасын жасау кезінде рәсімдерді орындау тәртібінің 142 бұзылуы анықталды.

Бұзушылықтардың жалпы сомасынан бюджетке 4,0 млн. теңге өтелуге тиіс болды, оның ішінде бүгінгі күні 3,8 млн. теңге (95%) өтелді.

Шарттық міндеттемелерді уақтылы орындамау фактілері анықталды, осыған байланысты аудит нәтижелері бойынша 2,0 млн. теңгеден астам сомада тұрақсыздық айыбы есептелді, оның 1,9 млн. теңгесі бюджетке өтелді.

Бұзушылықтардың ең көп көлемі «Булаев қаласы әкімінің аппараты» КММ-нде – 52,5 млн. теңге, «Возвышенка ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ-нде - 21,0 млн. теңге, 5 ауылдық округте (Ноғайбай би, Мағжан, Успенка, Алтын дән, Молодогвардейский) бұзушылықтар сомасы - 10-нан 15 млн. теңгеге дейін ауытқиды.

Бюджетке өтелуге жататын негізсіз есептелген және аударылған қосымша төлемдер, сыйлықақылар бойынша бұзушылықтарға әкеп соққан еңбек заңнамасын сақтамау бөлігінде жалпы сомасы 2,3 млн. теңгеге бұзушылықтар анықталды (Булаев қ., Мағжан, Авангард, Бастомар, Таманов, Лебяжье а\о).

Мердігер ұйымдарға жалпы сомасы 1,7 млн. теңгеге (Қарақоға, Таман, Ұзынкөл, Конюхов, Аққайың а/о) орындалмаған жұмыс көлемі үшін ақы төлеуде көрсетілген құрылыс және ағымдағы жөндеу жұмыстарын орындау саласында бұзушылықтар анықталды.

2021 жылдан бастап Таман ауылындағы №1 бөлімшенің Мәдениет үйіне күрделі жөндеу аяқталған жоқ. Мекеме ауылдық округ әкімі атынан техникалық қадағалауды жүзеге асыратын тұлғалардан орындалған құрылыс-монтаждау жұмыстарының сапасына сәйкестігі туралы сұрау салусыз, сондай-ақ техникалық қадағалауды жүзеге асыратын уәкілетті тұлғалардың қолы қойылмаған және мөрмен расталмаған, мердігерге орындалатын жұмыстар құнының 95% мөлшерінде соманы төлеген.

Жеткізушілерді мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылар деп тану туралы сотқа талап-арыз бермегені үшін, олардың міндеттемелерінің бұзылуына байланысты бұзушылықтар анықталды, бұл жеткізушілерді жауапкершіліктен алшақтатуға ықпал етті. Баяндалғандар мердігерлер тарапынан міндеттемелердің тиісінше орындалмағаны және оның орындалуына ауылдық округтер әкімдері тарапынан бақылаудың жоқтығы туралы куәландырады.

Бюджеттік процесс, мемлекеттік сатып алу, бухгалтерлік есеп саласындағы заңнаманың жол берілген бұзушылықтары қызметкерлердің біліктілік деңгейінің жеткіліксіздігі, тиісті бақылау мен бюджеттік мониторингтің жоқтығы туралы айтады.

Жүргізілген мемлекеттік аудит нәтижелері бойынша мемлекеттік аудит объектілерінің 7 лауазымды тұлғасы тәртіптік жауапкершілікке тартылды.

ҚР «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Кодексіне сәйкес шаралар қабылдау үшін ҚР мемлекеттік сатып алу, бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы заңнамасын бұзу фактісі бойынша материалдар әкімшілік іс жүргізуді қозғау үшін уәкілетті органдарға жолданды, 2023 жылғы 13 қыркүйектегі күнге 18 адам әкімшілік жауапкершілікке тартылып, 4,4 млн. теңге айыппұл салынды, сондай-ақ әкімшілік материалдардың бір бөлігі өндірісте, олар бойынша шешім әлі қабылданған жоқ.

Аудит барысында Мағжан Жұмабаев ауданы ауылдық округтерінің 360 респондентіне сауалнама жүргізілді, сауалнамаларға талдау тұрғындардың әкімдердің жұмысына жалпы қанағаттанғандығын көрсетті (сауалнамаға қатысқандардың 99,4%).

Ауылдық округтердің тұрғындары әкімдерге жергілікті әлеуметтік инфрақұрылымды дамытуға қажетті жәрдем көрсетуді, балалар ойын алаңдарымен жабдықтауды жақсарту (Молодая гвардия, Авангард, Возвышен, Конюхов, Успенка және Аққайың ауылдық округінде сұралғандардың 19,7%), автомобиль жолдарының сапасын, қысқы кезеңде кірме жолдарды қардан тазалау, балалар ойын алаңдарымен жабдықтауды жақсарту бойынша жұмысты одан әрі жүргізу қажет деп санайды (31,4% - Бәйтерек, Мағжан, Алтын дән, Полудин ауылдық округінен басқа барлық ауылдық округтерде).

Ауылдық округтердің экономикалық дамуын тежейтін мәселелер шешілмеген күйінде қалып отыр: әлеуметтік инфрақұрылымды жақсарту, сумен жабдықтау және су тарату желілерін салу бойынша жұмыстар жүргізу, кентішілік жолдарды жөндеу, сапалы медициналық қызметтер көрсету, тұру үшін қауіпсіз жағдайлар жасау қажет. Кең жолақты интернет желісіне қолжетімділікті сапалы қамтамасыз ету талап етіледі.

Булаев қаласы мен ауылдық округтер әкімдеріне жүргізілген аудит нәтижелері бойынша белгіленген бұзушылықтар мен кемшіліктерге, бюджет қаражатының пайдаланылуына тиісті бақылаудың болмауына ерекше назар аудару, сондай-ақ мұндай бұзушылықтардың алдын алу бойынша кешенді шараларды уақтылы жою және қабылдау тапсырылды.

Мағжан Жұмабаев ауданының әкіміне анықталған бұзушылықтарды жою, сондай-ақ бюджет және өзге де заңнама талаптарының сақталуын қамтамасыз етпеген лауазымды тұлғалардың жауапкершілігін қарау жөнінде шаралар қабылдау тапсырылды.

Мемлекеттік аудит нәтижелерін қарау қорытындысы бойынша Солтүстік Қазақстан облысы бойынша Тексеру комиссиясының қаулысымен аудиторлық қорытынды бекітілді, онымен Тексеру комиссиясының http://revkom.sko.gov.kz/ сайтында толық көлемде танысуға болады.

Т. ТҰРСЫНОВ,
Солтүстік Қазақстан облысы бойынша тексеру комиссиясының мүшесі.

ЖЕМҚОРЛЫҚ ІНДЕТ - ЖОЮ МІНДЕТ

ҚР МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТШІЛЕРГЕ АРНАЛҒАН СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ САЯСАТЫ

«Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігі Атомдық және энергетикалық қадағалау мен бақылау комитетінің Солтүстік Қазақстан облысы бойынша аумақтық департаменті» ММ (бұдан әрі - Департамент) Қазақстан Республикасы Президентінің 2015 жылғы 29 желтоқсандағы № 153 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің Әдеп кодексінің (мемлекеттік қызметшілердің қызметтік әдеп қағидалары) талаптарын мүлтіксіз сақтау және Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы бойынша қызметкерлермен тұрақты негізде жұмыс жүргізеді.

Сыбайлас жемқорлық әлеуметтік құбылыс ретінде қазіргі уақытта саяси дамуға қарамастан әлемнің барлық дерлік елдерінде, оның ішінде Қазақстанда да өмір сүруін жалғастыруда, тек ауқымында ғана ерекшеленеді. Сыбайлас жемқорлық әлеуметтік, экономикалық даму, нарықтық экономика құру, инвестициялар тарту процесін тежейді. Демократиялық мемлекеттің саяси және қоғамдық институттарына теріс әсер етеді, елдің болашақ дамуына елеулі қауіп төндіреді. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес Қазақстанның мемлекеттік саясатының негізгі басымдықтарының бірі ретінде айқындалған.

Қазіргі заманғы мемлекеттік қызметтің негізгі проблемаларының бірі мемлекеттік органдар мен олардың аппараттары қызметінің тиімділігінің жеткіліксіздігі болып табылады. Мемлекеттік қызмет жағдайының бұл маңызды көрсеткіші әзірге төмен деңгейде қалып отыр, оның себептерінің бірі – мемлекеттік қызметшілердің сыбайлас жемқорлықтың жоғары болуы.

Жоғарыда баяндалған Қазақстан Республикасы Президентінің 2022 жылғы 3 ақпандағы №802 Жарлығына байланысты «Қазақстан Республикасының 2022-2026 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының Тұжырымдамасы» бекітілді. Осы Тұжырымдаманың мазмұнына 7 бөлім енгізілген: тұжырымдама паспорты, ағымдағы жағдайды талдау, халықаралық тәжірибеге шолу, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты дамыту пайымы, сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты дамытудың негізгі қағидаттары мен тәсілдері, нысаналы индикаторлар мен күтілетін нәтижелер, тұжырымдаманы іске асыру жөніндегі іс-қимыл жоспары.

Жоғарыда аталған тұжырымдамаға сәйкес «ағымдағы жағдайды талдау» 2-бөлімінде Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі мемлекеттік қызметтегі алдын алу шаралары қаралады, олар қазірдің өзінде қабылданды: Мемлекеттік қызметтің «мансаптық» моделіне көшу қамтамасыз етілді, жұмысқа қабылдау кезінде ашық конкурстық іріктеу қағидаттары енгізілді, мемлекеттік қызметшілердің жұмысын бағалау жүйесі қайта қаралды, Мемлекеттік қызметшілер үшін Әдеп кодексі қолданылады, мемлекеттік қызметшілерге шетелдік банктерде шоттарды иелену, адамдарға қызметтік міндеттерін орындауға байланысты сыйлықтар алуға және беруге толық тыйым салу көзделген, жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын мемлекеттік қызметшілер үшін жақын туыстарымен, жұбайларымен және жекжаттарымен бірлесіп жұмыс істеуге жол бермеу туралы нормалар күшейтілді.

Николай БОРЗИЛОВ,
«Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігі Атомдық және энергетикалық қадағалау мен бақылау комитетінің Солтүстік Қазақстан облысы бойынша аумақтық департаменті» ММ басшысы.

АЗАМАТТАР НАЗАРЫНА

МЕДИЦИНАЛЫҚ КӨМЕККЕ ҚАТЫСТЫ РЕСМИ ШАҒЫМДАРДЫҢ 35 ПАЙЫЗДАН АСТАМЫН ШАҒЫМ БЕРУШІЛЕР КЕРІ ҚАЙТАРЫП АЛҒАН

2023 жылдың бірінші жартыжылдығында Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорына 301,4 мың өтініш, оның ішінде шамамен 13,4 мың шағым келіп түсті. Алайда өтінім берушілердің үштен бірі шағымдарын қайтарып алады. Әлеуметтік желілерде шағым қалдыру туралы айтсақ, бұл ресми байланыс арнасы болмағандықтан, Қор мамандары мұндай хабарламалар негізінде тексерулер жүргізе алмайды. Осыған орай, тиісті шаралар қабылдануы үшін азаматтардан ресми сауал жолдауын сұраймыз.

2023 жылдың 1 қаңтарынан 30 маусымға дейін Қордың CRM жүйесіне 1406/1414 Call-орталығы, Qoldau 24/7 мобилді қосымшасы, Қордың fms.kz сайты, Telegram-дағы @SaqtandyrýBot ресми байланыс арналары арқылы 301 436 өтініш келіп түсті.

13 397 арыз-шағымның басым бөлігі (87%) медициналық көмек көрсетуге қатысты болып отыр. Оның жартысына жуығы (43,5%) медициналық көмектің сапасыз көрсетілгеніне наразылық білдірсе, медициналық көмек көрсетуден бас тартқан жағдайлар төрттен бір бөлігін құрайды (26,3%). Ал 5,8%-ы дәрі-дәрмектерді беруден бас тартты. Айта кетерлігі, ең көп шағым Алматы (20,4%) және Астана (17,1%) қалаларының тұрғындарынан келіп түскен.

Осы кезеңде Солтүстік Қазақстан облысы бойынша 202 өтініш келіп түсті, оның 35-і кері қайтарылды (17,3%).

Сарапшылар ресми түрде шағым түскен соң, осы факт бойынша жоспардан тыс мониторинг жүргізеді. Қорда атап өткендей, шағымның үштен бірін өтінім берушілер кері қайтарып алған.

«Әдетте, Қор қызметкерлері мониторинг жүргізуге кірісken кезде медициналық ұйым пациентке хабарласып, оған қажетті медициналық көмек көрсетеді. Кейбіреуі тексеруден қашып, азаматтардан шағымын кері қайтарып алуын сұрайды. Әкімшілік рәсімдік-процестік кодекске сәйкес, өтінім беруші сұрауына шешім қабылданғанға дейін шағымын қайтара алады. Өкінішке қарай, мұндай жағдайда, біздің сарапшылар жұмысқа кірісkenімен, одан әрі іс-шараларды тоқтатуға тура келеді», – деді Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының басқарма төрағасы Сәбит Ахметов.

Пациенттер медициналық көмек алу кезінде тағы да қиындықтарға тап болып, қайта өтінім берген жағдайлар кездеседі.

Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының баспасөз қызметінің хабарлауынша, соңғы уақытта әлеуметтік желілерде шағымдарды жариялау жағдайлары жиілеп кетті. Алайда әлеуметтік желілер ресми байланыс арнасы болып саналмайды. Сол себепті мұндай арыз-шағымдар бойынша Қор мамандарының қандай да бір шара қолдануға құқығы жоқ.

Осыған байланысты азаматтарды өтініш-шағымдарын келесі байланыс арналарына жолдауға шақырамыз:

- Qoldau 24/7 мобильді қосымшасы
- fms.kz ресми сайты
- Telegram-дағы @SaqtandyrýBot
- 1414 байланыс орталығы

«Әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры» КЕАҚ СҚО бойынша филиалы.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК КОДЕКСІ ШЕҢБЕРІНДЕ ЖҰМЫС ІСТЕЙТІН ХАЛЫҚТЫҢ МҮДДЕЛЕРІН ҚОРҒАУ

2023 жылғы 1 тамыздағы жағдай бойынша Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорынан (бұдан әрі – МӘСҚ) жұмысынан айырылуына байланысты әлеуметтік төлем алушылардың саны 2831 адамды құрады. Бұл ретте биыл 2524 адамға төлем алғаш рет тағайындалды.

Әлеуметтік кодекске сәйкес жұмыстан босатылған жұмыскерлер міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысу өтіліне және соңғы 24 айдағы табысына байланысты 1 айдан 6 айға дейін жұмысынан айырылуы бойынша әлеуметтік төлемдер алады. Төлем жоғалған кірістің 45%-ына дейінгі мөлшерде МӘСҚ қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

Төлем тағайындау үшін жұмыстан босатылған жұмыскерге:

- eGov.kz порталында авторизациялану;
- «Жұмысқа орналастыру және жұмыспен қамту» бөлімінде «Жұмыс іздеуші адамдарды тіркеу» қызметін таңдау;
- онлайн-қызметке тапсырыс беріп, барлық жолдарды толтыру және оған ЭЦҚ-мен қол қойып, өтінімді жіберу қажет;
- бір күн ішінде тұрғылықты жеріңіздегі мансап орталығы (бұдан әрі – МО) бос жұмыс орындарын ұсынады;
- егер жұмыс табылмаса, 3 жұмыс күні ішінде қашықтықтан жұмыссыз мәртебесі беріледі (қажет болған жағдайда сізге МО қызметкері қосымша ақпарат жинау үшін хабарласады);

Бұл қызметті онлайн режимінде Электрондық еңбек биржасы (enbek.kz) арқылы да алуға болады.

Жұмыссыз ретінде тіркелу туралы мәліметтер болған кезде Еңбекминінің ақпараттық жүйесі проактивті форматта МӘСҚ-тан төлемді тағайындау бойынша қызмет көрсетуге келісу үшін мобильді телефонға SMS-хабарлама жібереді. Келіскен жағдайда SMS-хабарламаға жауап беру қажет. Төлем автоматты түрде тағайындалады.

Естеріңізге сала кетейік, МӘСҚ қаражаты есебінен жұмыстан айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлем жұмыстан шығу себептеріне қарамастан жүзеге асырылады және жұмыссыз адамды ол жұмыс іздеген кезеңде қолдауға арналған.

Мемлекет басшысының 2022 жылғы 1 қыркүйектегі Қазақстан халқына Жолдауында айтылған тапсырмасын іске асыру мақсатында 2023 жылғы 1 қаңтардан бастап жоғалған табысты алмастыру коэффициенті 40% - дан 45% - ға дейін ұлғайтылды. Бұл ретте төлем тағайындаудың ағымдағы тәртібі сақталды және жұмысынан айырылған және жұмыссыз мәртебесін алған әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушыларға ғана қолданылады.

Жұмысынан айырылу бойынша әлеуметтік төлем мөлшерінің өсуі 2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша жұмыс істеп тұрған алушыларға да әсер етті, ол автоматты түрде жүргізілді.

Бұдан бұрын хабарланғандай, ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі Электрондық еңбек биржасы арқылы Мансап орталықтарының қашықтықтан қызмет көрсету функционалын іске қосты.

Бұл жұмыссыздарды тіркеу және азаматтардың жұмыспен қамтылуы қолдау бойынша мемлекеттік қызметтерді, оның ішінде жұмысынан айырылу бойынша әлеуметтік төлемдерді алу рәсімдерін жеңілдетуге мүмкіндік берді. Енді барлығын тек интернет, компьютер және электрондық цифрлық қолтаңба арқылы ғана жасауға болады.

Айгүл ЖҮНІСОВА,
«Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ Солтүстік Қазақстан облысы бойынша филиалының директоры.

«СЕВКАЗЭНЕРГОСБЫТ» ЖШС ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСЫН БӨЛШЕК САУДАДА ӨТКІЗУ ЖӨНІНДЕГІ ҚЫЗМЕТІНЕ БАҒАСЫ ӨЗГЕРТІЛДІ

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Табиғи монополияларды реттеу комитетінің Солтүстік Қазақстан облысы бойынша департаментіне «Севказэнергосбыт» ЖШС-ның электр энергиясын бөлшек саудада өткізудің шекті бағасының алдағы уақытта көтерілуі туралы ақпараты келіп түсті.

«Севказэнергосбыт» ЖШС-ның ақпаратына сәйкес, біртұтас сатып алушы механизмін енгізу, электр энергиясын беру, өндіру мен тұтынуды теңгерімдеуге арналған құнының өзгеруі, ұлттық желіні пайдалану құны, жабдықтау үстемеақы, негізсіз алынған/толық алынбаған кіріс шығындары негізгі себептері болып табылады.

Жоғарыда баяндалған факторларды ескере отырып, ақпаратты қарау қорытындысы бойынша, Департамент «Севказэнергосбыт» ЖШС-на жобаланған бағаны баға белгілеу тәртібіне сәйкес негізделген шекті баға деңгейіне дейін төмендетті және шекті бағаны 2023 жылғы 11 қыркүйектен қолданысқа енгізуімен мынандай мөлшерде келісті:

- орташа сату бағасы 21,13 теңге/кВтсағ (ҚҚС-сыз), бұл жарияланған баға деңгейінен 1,93 теңгеге немесе 8,4%-ға төмен (ҚҚС-сыз 23,06 теңге/кВтсағ) тұтынушылар топтары бойынша сараланумен:

тұтынушылардың 1-тобы – электр энергиясын тауарларды, жұмыстарды өндірумен (сатумен) және қызметтерді көрсетумен байланысты емес, өздерінің тұрмыстық мұқтаждары үшін пайдаланатын тұрмыстық тұтынушылар – 14,28 теңге/кВтсағ (ҚҚС-сыз), бұл жарияланған баға деңгейінен 0,62 теңгеге төмен (ҚҚС-сыз 14,9 теңге/кВтсағ);

тұтынушылардың 2-тобы – электр энергиясын тұрмыстық мұқтаждары үшін пайдаланбайтын тұтынушылар - 24,23 теңге/кВтсағ (ҚҚС-сыз), бұл жарияланған баға деңгейінен 1,54 теңгеге төмен (ҚҚС-сыз 25,77 теңге/кВтсағ);

тұтынушылардың 3-тобы – мемлекеттік бюджеттен қаржыландырылатын заңды тұлғалар - 30,29 теңге/кВтсағ (ҚҚС-сыз), бұл жарияланған баға деңгейінен (ҚҚС-сыз 37,66 теңге/кВтсағ) 7,37 теңгеге төмен;

тұтынушылардың 4-тобы – әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларын өндірушілер үшін – 21,13 теңге/кВтсағ (ҚҚС-сыз), бұл жарияланған баға деңгейінен (ҚҚС-сыз 23,06 теңге/кВт/сағ) 1,93 теңгеден төмен.

МАМАН КЕҢЕСІ

ФОРТИФИКАЦИЯЛАНҒАН ҰН

Бүгінгі таңда технологиялық өңдеу нәтижесінде азық-түліктің көп бөлігі пайдалы қасиеттерін жоғалтады. Оларды қалпына келтірудің ең жақсы тәсілі-ұнды витаминдер мен микроэлементтермен байыту (фортификация)

Фортификация - ұнтақтау кезінде ұнға премикс деп аталатын витамин-минералды кешеннің аз мөлшерін енгізу процесі, бұл өнімнің сапасы мен тағамдық құндылығын арттырады. Нан пісіретін ашытқы, нан өнімдері және ұннан жасалған кондитерлік өнімдер йод препараттарымен, В және Е дәрумендерімен, никотин және фолий қышқылдарымен, суда еритін R-каротин препараттарымен, витаминді-минералды қоспалармен байытылуы мүмкін.

Қазақстан Республикасының заңнамасында тамақ өнімдерін фортификациялау тәртібі регламенттелген. "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" Қазақстан Республикасы кодексінің нормасында Қазақстан Республикасының аумағында сатылатын құрамында темір бар дәрумендермен, минералдармен және жоғары және бірінші сұрыпты бидай ұнының басқа да заттарымен міндетті түрде фортификациялау белгіленген.

Фортификациялау үшін бидай ұны кездейсоқ таңдалмаған. Ұн-дәрумендер мен темірдің ең қарапайым, арзан және қол жетімді көзі. Байыту процесі ұнның дәмін, түсін, иісін өзгертпейді, пісіру сапасы қалыпты болып қалады. Фортификацияланған ұнды тұтыну қауіпсіз. Ұнды фортификациялау тек бидайды бастыру кезінде құнды шығындарды өтейді, сондықтан мұндай ұнды тұтынуға қарсы көрсетілімдер жоқ.

Қазіргі заманғы денсаулық сақтаудың маңызды мәселелерінің бірі-темір тапшылығы анемиясы. Әр түрлі басылымдардың хабарлауынша, анемия әлемде үш миллиардтан астам адамға әсер етеді.

Тыныс алу процесі кезкелген организм үшін өте маңызды. Қандағы оттегін тасымалдайтын жалғыз зат-гемоглобин. Толық гемоглобинді қалыптастыру үшін ағзаға тамақ арқылы енетін темір қажет. Темірдің жетіспеушілігімен гемоглобин деңгейінің төмендеуі байқалады, яғни дененің жасушаларына оттегі аз түседі, темір тапшылығы анемиясы пайда болады.

Өзіңізде және жақындарыңызда темір тапшылығы анемиясының алдын алу үшін темір мен фолий қышқылымен байытылған ұн мен нанға мән беріңіз.

Арайлым ШЫНҒУЛШИНА,
аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау басқармасының жетекші маманы.

«А» ВИРУСТЫҚ ГЕПАТИТІНІҢ АЛДЫН АЛУ

«А» вирустық гепатиті (оны кейде сарыауру деп те атайды) – бұл бауырға әсер ететін жедел инфекциялық ауру. Аурудың ең айқын белгісі - сарғаю, алайда сарғаю түрінде «А» гепатиті жұқтырғандардың шамамен 20-30%-ы ғана төзімді. «А» гепатитінің созылмалы түрлері жоқ.

«А» гепатиті вирусын жұқтыру жедел ішек инфекцияларының қоздырғыштары сияқты жүреді: лас қолдар, көкөністер мен жемістер, су арқылы.

Жеке гигиена ережелерін сақтамаған жағдайда, жылдың кез келген уақытында «А» гепатитін жұқтыруға болады, дегенмен жазғы-күзгі кезеңде, табиғи жағдайда, ауыз судың сапасы әрдайым сәйкес келмейтін саяжайларда демалу белсенділігі кезінде жұқтыру ықтималдығы бірнеше есе артады, кейде су тапшылығы да байқалады.

Аурудың басталуы тұмаудың немесе жедел ішек инфекциясының белгілеріне ұқсайды: дене температурасының жоғарылауы, әлсіздік, бас ауруы, бұлшықет ауруы, тәбеттің төмендеуі, жүрек айну, құсу, нәжістің босауы, оң жақ гипохондриядағы немесе асқазан аймағындағы ауырсыну. Осы белгілерден кейін аурудың 3-5 күнінде терінің және склераның сарғаюы пайда болады. Сарғаюдың пайда болуын күтпестен аурудың алғашқы белгілері пайда болған кезде дәрігермен кеңесу керек.

Ауруды емдеуден гөрі алдын-алу оңай екенін есте ұстаған жөн. «А» вирустық гепатитінің алдын-алудың маңызды шараларының бірі - вакцинация, «А» гепатитінің жоғары деңгейі ең алдымен оңтүстік елдерге баратын саяхатшылар, табиғи жағдайда демалатын туристер тіркеледі.

Бүгінгі таңда Қазақстан Республикасында ересектерді де, балаларды да иммундауға арналған бірнеше отандық және шетелдік вакциналар тіркелген және «А» гепатитінің нақты алдын алу үшін пайдаланылады.

«А» гепатитіне қарсы иммундау 6-12 ай аралығымен екі рет жүргізіледі. Қалыптасқан иммунитет 15 жасқа дейін «А» вирустық гепатитімен аурудан қорғауды қамтамасыз етеді.

Сонымен қатар «А» гепатиті вирусын жұқтырудан қарапайым ережелерді сақтау қорғайды:

- Тамақтанар алдында және дәретханаға барғаннан кейін қолыңызды жуыңыз!
- Ашық су қоймаларынан қайнатылмаған су ішпеңіз және онымен жемістер мен көкөністерді жууға болмайды!
- Лас жемістер мен көкөністерді жеуге болмайды!

Бүгінгі таңда вакцинация «А» гепатиті ауруларының алдын алудың ең тиімді әдісі болып табылады, демек, ол біздің денсаулығымызды сақтауға мүмкіндік береді!

Мүплиха ШИБУЧИКОВА,
аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау басқармасының бас маманы.

24 ҚЫРКҮЙЕК - ЕҢБЕК КҮНІ

ЕҢБЕК АДАМЫ – ЕЛ МАҚТАНЫШЫ

Соңғы жылдары жастардың басым бөлігі жұмысшы мамандықтарынан қашқақтап, заңгер, қаржыгер сияқты «төрелік» кәсіпті немесе күзет, такси жүргізушісі сияқты жеңіл-желпі жұмысты қалайтынын ешкім жоққа шығармас. Осыдан келіп, елімізде жұмысшы және шаруа кадрларының жетіспеушілігі байқала бастады. Өйткені, мектеп бітіруші түлектің бәрі жоғары оқу орнына түсуге талпынады. Грантқа түсе алмаса, қыруар ақша шығындап, ақылы бөлімде оқиды. Қолына диплом алып, жұмыс таба алмай, көше кезіп жүргендері қаншама? Міне, бүгінгідей жұмысшы мамандықтары тапшы болып тұрған шақта еңбек адамының орны тым бөлек болса керек. Әсіресе, қазір ауыл шаруашылығында еңбек ететін жастарды кездестіру қиын.

Нәпақасын маңдай тер, алқаптағы адал еңбектен тауып жүрген ауыл еңбеккерлерінің бірі – Орал Ахметов. Ол 1962 жылы 15 ақпанда Сарытомар ауылында дүниеге келген. Мектепте оқып жүріп-ақ темір тұлпарға қызығып, техниканың тілін ерте меңгерген. Ауылдағы орта мектепті бітірген соң, Қарақоға ауыл шаруашылығы өндірістік-техникалық училищесінде механизатор мамандығы бойынша білім алады. Одан қалды, жеңіл көлік жүргізушісі мамандығын игеріп, ер жігітке қажетті санаттарды үйреніп алады.

Осылайша, техниканың құлағында ойнауды армандаған Орал Қадыркейұлы 1979 жылы еңбек жолын ауылда бастап, трактор тізгініне жайғасады. Бір жылдай еңбек етіп, тепсе темір үзетін жас жігіт 1980-1982 жылдары Алматы қаласында әскери борышын өтеп, еліне аман-есен оралады. Сол уақыттан бері Орал ағамыз техниканың түр-түрінде жұмыс істеп, бүгінде комбайнды да еш қиындықсыз тізгіндеп жүр. Бұл, әрине, шынайы құлшыныстың, көп жылғы адал еңбектің, мол тәжірибенің арқасы.

Кәсібін сүйіп, ісіне адалдық таныту – еңбек адамының ең бірінші асыл қасиеті ғой. Содан болар, майталман еңбеккер Орал Ахметов бүкіл өмірін өзінің туған ауылымен байланыстырып, кеңшар кезден бері бірқатар шаруа қожалығы мен жауапкершілігі шектеулі серіктестіктерде аянбай қызмет етті. Қазіргі таңда, «Қызылжар МТС Агро» ЖШС белді де белсенді қызметкері. «SAMPO» комбайнымен егістік алқаптарында жүйткіген Орал ағамыздың күнделікті тынымсыз ісі - шаруашылықтағы талай жастарға үлгі.

– Қазіргі техниканың бәрі ақылды. Бұрынғыдай емес, жұмыс ауыл шаруашылығы саласында әлдеқайда жеңілдеген. Ол, әрине, техникалардың жаңаруының нәтижесі. Көктем шыға тракторға мініп, дала қосын егінге дайындаймыз. Жаз мезгілінде де жер жыртып, өңдейміз. Одан кейін шөп шабу науқаны келеді. Онда да тынымсыз еңбектің үстінде жүреміз. Күзбен қатар келетін егін ору сәті – мүлдем бөлек әңгіме. Егін алқабының сәніне көзіміз тоймайды. Сол алқапқа қарап тұрып-ақ көңілің көтеріледі. Өзің дәнін сеуіп, күтіп-баптаған өнімің жайқалып өскенін көргенде бүкіл қиындықты ұмытып, марқайып қаласың. Осылай бір мезгілден, келесі мезгілге дейін жұмысымыз жалғаса береді, – дейді маңдайдан шып-шып білінген терін білегімен сүрткен Орал аға.

Бақытын еңбектен тапқан кейіпкеріміздің темір көлігі үнемі бабында, жұмысқа сақадай-сай тұрады. Кәсібіне адалдық танытып, әр іске үлкен жауапкершілікпен қарайтын тәжірибелі де білікті маманның жұмысқа деген құлшынысына жұртшылық әлі де тамсанады. Ал шаруашылық басшылары оның шаруаға деген ынтасына сүйсініп, өзгелерге үнемі үлгі қылып жүреді.

– Орал Қадыркейұлы кез келген жұмысқа үлкен жауапкершілікпен қарайды. Әскерден кейін бүгінгі күнге дейін өзінің сүйікті ісімінен айналысып келеді. Адал еңбектің арқасында ол үлкен жетістікке жетуге болатынын жақсы біледі. Жас кезінен техникаға жақын болған соң, оның үнемі осы салаға бүйрегі бұрып тұрады. Көктемгі дала жұмыстарына, шөп шабу мен орақ науқанына белсене араласады. Техникаға қыпты қарайды. Осындай өз ісіне адал еңбеккерді мен жастарға үлгі етемін. Ол еңбек адамына лайықты қызметкер, – дейді шаруашылық басқарушысы Сәбит Оспанов.

Орал Ахметов ауыл шаруашылығы саласындағы көп жылғы адал еңбегі үшін облыс әкімінің Құрмет грамотасымен, аудан әкімінің Алғыс хатымен және шаруашылық басшысының сыйлықтарымен марапатталған. Оған дәлел, оның орақ науқанында таң атқаннан күн батқанша жасап жүрген күнделікті ісі. Орал аға өмірлік жарымен бірге бір ұл және төрт қыз тәрбиелеп өсіріп, бүгін немере-жиендердің қызық-қуанышына бөленген бақытты жандар.

«Бітік егін – ел ырысы», «Нан болса, ән болады» деп халқымыз бекер айтпаған. Байлық та, береке де – нанда. Дән өсіріп, оны жинаушылар нан қадірін жақсы біледі. Астық – тоқшылықтың белгісі. Дастарханымыздан нан үзілмеуі үшін бетін күнге қақтап, егін даласының ыстығы мен суығына қатар төзетін Орал ағамыз сияқты еңбек адамдары қашанда мақтанышымызға айнала бермек.

Еркін ТӨЛЕГЕН.

ФУТБОЛ

АУДАН ӘКІМІНІҢ КУБОГЫ САРАПҚА САЛЫНДЫ

Әрбір адам спортпен айналысу керек. Өйткені спортпен үнемі айналысқан адамның дені сау, көңіл-күйі көтеріңкі болады және денсаулығы жақсарады. Спорттық ойындардың түрлері өте көп: футбол, баскетбол, волейбол, теннис, хоккей, шаңғы тебу, суда жүзу, т.б. Спорттың адам денсаулығына қаншалықты пайдалы екенін, оның адам өмірін ұзартатынын білеміз.

17 қыркүйек күні Булаев қаласының «Жастар» орталық стадионында аудан әкімінің кубогына арналған футболдан аудан чемпионатының қорытынды туры болып өтті.

Бұл спорттық іс-шараға аудан әкімінің орынбасары Азамат Шәріпов және аудан ардагерлері мен футбол десе ішкен асын жерге қоятын көрермендер жиналды.

Аталмыш турнир еліміздің айбынды Әнұранымен ашылып, жалынды жастарымызды рухтандырып, ойынға деген қызығушылығын арта түскені анық. Алғаш болып сөз тізгінін алған Азамат Сайранұлы жарысқа қатысушыларға жеңіс пен сәттілік тілеп, ізгі тілегін жеткізді.

- Құрметті мағжандық спортшылар, сіздерді бүгінді турниріміздің қорытынды сәтімен құттықтаймын. Сіздер осы уақытқа дейін өздеріңіздің мықтылықтарыңызды таныттыңыздар. Бүгінгі жарысымызға қатысқалы отырған командаларға тек қана жеңіс тілеймін. Алдағы уақытта осындай сайыстар көп ұйымдастырылып өткізіледі деген ойдамын, - деді өз сөзінде.

Естеріңізге сала кетейік, турнир 29 шілде мен 17 қыркүйек аралығында 6 командадан құралған аяқдопшылар қатысып, 15 кездесу өткізген болатын.

Ал енді турнирдің қортындысын айтар болсақ, 6-шы орынды Таман ауылдық округі қанағат тұтса, 5-ші орын Алтын дән ауылдық округіне бұйырды, ал 4-ші орынды Ноғайбай би ауылдық округі иеленді. Ал енді үздік үштікке тоқталар болсақ: қола жүлдеге ие болғаны үшін Возвышен ауылдық округінің құрама командасы 200 мың теңгелік сертификатпен, күміс жүлдегер атанған Бұлаев қаласының командасы 300 мың теңгелік сертификатпен, ал турнирдің жеңімпазы атанған Қарақоға ауылдық округінің спортшылары 400 мың теңгелік сертификатпен марапатталды. Сондай-ақ бұл командаларға кубоктар, медальдар және грамоталар табыс етілді. Бұл ретте, үздік үштіктен тыс қалған командаларға жеңіске деген ерік-жігері үшін әрқайсысы 50 мың теңгелік сертификаттар табысталды.

Қанат ӨТЕМҰРАТОВ,
суреттерді түсірген автор.

ТІЛДЕР ФЕСТИВАЛІ

«ТІЛ - ДОСТЫҚ КӨПІРІ»

20 қыркүйек күні Сарытомар ауылында жерлес ақын Мағжан Жұмабаевтың 130-жылдық мерейтойына және Қазақстан халқы тілдері күніне орай аудандық ішкі саясат, мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің ұйымдастыруымен «Тіл – достық көпірі» атты фестиваль болып өтті.

Аталмыш іс-шараға этно-мәдени бірлестіктерінің жетекшілері, тіл мамандары, байқау жеңімпаздары, ұстаздар мен кітапханашылар қатысты. Алдымен жиналған қауым аты алты Алашқа аян, бүкіл түркі жұрты пір тұтатын Мағжан Жұмабаевтың туған жеріне ат басын тіреп, Жұмабаевтар әулетінің қонысында ақын рухына тағзым етті. Бір сәт үнсіздікпен еске алған меймандар ақынның маржан жырларын оқып, оның өмірі мен шығармашылығы туралы сөз қозғап, ой бөлісті.

Қазақтың біртуар азаматының ащы тағдыры кім-кімді болса да бейжай қалдырмайтынын анық. Әсіресе, оның жерлестері мерейтой аясында көптеген танымдық іс-шаралар ұйымдастырып, аудан мен облыс көлемінде ақын шығармашылығын насихаттауға зор үлес қосып келеді. Алаш қайраткері Мағжан Жұмабаев жүз жылдай бұрын өзінің «Қазақ тілі» өлеңінде ана тіліміздің мән-мағынасын ашып, оны құрметтеуге шақырған болатын. Бұл бүгінде өзекті:

... Ерлік, елдік, бірлік, қайрат, бақ, ардың,
Жауыз тағдыр жойды бәрін не бардың...
Алтын Күннен бағасыз бір белгі боп,
Нұрлы жұлдыз, бабам тілі, сен қалдың...

- деп жырлайды.

Яғни, қазақ халқының басынан әр түрлі жылдарда жаугершілік, отаршылдық, ұлт-азаттық қозғалыс, ашаршылық секілді қиын заман өтті, бірақ халқымыздың қабырғасы қайыспай, рухы көтеріліп, ұлт болып аман қалды. Бабасынан қалған алтын мұрасы тілін ұмытпады.

Мағжан Жұмабаев өз сөзінде «Бір ұлттың тілінде сол ұлттың жері, тарихы, тұрмысы, мінезі айнадай ашық көрініп тұрады. Қазақ тілінде қазақтың сары сайран даласы, біресе желсіз түндей тымық, біресе құйындай екпінді тарихы, сар далада үдере көшкен тұрмысы, асықпайтын, саспайтын сабырлы мінезі – бәрі көрініп тұр. Қазақтың сар даласы кең, тілі де бай», - деп дөп басты. «Тіл – адам жанының тілмашы», - деп тағы бекітті.

Құрметті меймандар Сарытомар ауылына келіп, туған елі мен жері үшін жанын пида еткен қайраткердің ескерткішіне гүл шоқтарын қойып, оның музейін аралады. Мұражай директоры Айгүл Теңдікқызы тіл жанашырларына ақынға қатысты тың деректерді айтып, оның өмірі мен шығармашылығынан сыр шертті. Экскурсиядан кейін ішкі саясат, мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің басшысы Сәуле Нұрқайдарова ақынның мерейтойына орай музейге естелік сыйлықтар табыс етіп, Айгүл Жүніспаеваны Алғыс хатпен марапаттады.

Шынымен де, әр ұлттың тілі – оның бақыт тірегі. Атамекеніміз Қазақстан Республикасы – достықтың киелі мекені. Бейбітшілік, келісім, достық пен сыйластық – біздің басты мақсатымыз,

Сарытомар ауылдық Мәдениет үйінде өткен жиынды Сәуле Еркінқызы ашып, ауданда тіл саясаты бойынша жүргізіліп жатқан жұмыстарға тоқталды.

Жалпы Тілдер мерекесі 1998 жылдан бастап атап өткізіліп келеді. Сол жылы Тұңғыш Президенттің жарлығымен 22 қыркүйек – Қазақстан халқы тілдері күні болып жарияланды. Алайда араға жиырма жыл салып, атаулы датаның күні өзгерді. 2017 жылы күзде Үкімет қаулысымен Тілдер күні 5 қыркүйекке ауыстырылды. Мұның өзіндік себебі бар еді. 5 қыркүйек – қазақ халқының тағдыры мен тілі үшін күрескен Алаш арысы, ұлт ұстазы Ахмет Байтұрсынұлының туған күні. Міне, осы себептен 2018 жылдан бастап Қазақстан халқы тілдері күні қыркүйектің бесінші жұлдызында мерекеленеді.

Қазақстан - көпұлтты мемлекет, бір шаңырақ астында 130-дан астам ұлт өкілдері бірге тұрады. Мемлекет құрушы ұлттар - үлесі жетпіс пайыздан асатын қазақтар, сонымен қатар орыстар, татарлар, өзбектер, украиндар, грузиндер, армяндар, шешендер, ингуштар, белорустар, корейлер, қырғыздар және басқалар тұрады.

Сондай-ақ, 2023 жыл - Мағжан Жұмабаевтың 130 жылдығын мерекелеу жылымен атап өтіліп жатқанын атап өткім келеді. Жыл басынан бері біздің аудан бойынша жүздеген түрлі іс-шаралар өткізілді, алғашқылардың бірі болып ауданның орталық кітапханасы өткізген "Ақиқатты іздеген ақын" әдеби кеші, Мағжан Жұмабаев атындағы мектептің оқушысы Жасмин Қалдыбек бастаған "Мен жастарға сенемін" челленджін аудан басшылары, ШҚ басшысы, депутаттар, оқушылар, бюджеттік ұйымдардың қызметкерлері (Мағжанның туған жерінде басталған) белсенді қабылдады. оқушылар мен жастар арасында ақынның шығармашылығына қатысты байқаулар ұйымдастырылды. Ал ең негізгі іс-шара Сарытомар ауылында өтті.

Бүгін мен Мағжан Жұмабаевтың 130-жылдық мерейтойына арналған түрлі іс-шараларға белсенді қатысқан тұлғалардардың барлығын атап өтіп, жерлесіміздің шығармашылығын насихаттап, мемлекеттік тіл мен мәдениеттің дамуына жеке үлес қосып жүрген мағжандықтарға алғыс айтқым келеді, - деп Сәуле Еркінқызы бір топ азаматтарға Алғыс хаттар мен сыйлықтар табыс етті.

«Қазақ тілі» қоғамы» ҚБ аудандық филиалының төрағасы Еркебұлан Елубаев «Мемлекеттік тіл – менің тілім» тақырыбын өрбітсе, Батыр Баян атындағы мектеп-гимназиясының қазақ тілі пәні мұғалімі Медет Бекішев «Тіл – татулық тірегі» атты баяндама жасады.

Алаш қайраткерлері аңсаған тәуелсіздікке қол жеткіздік. Енді болашақ ұрпақтың ел рәміздерін сыйлайтын патриот болып өсуіне біз өз үлесімізді қосу керек. Балаларымызды балабақшаға қазақ тобына, мектепте қазақ сыныбына, қазақ мектебіне беруге тырысайық. Сонда ғана біз туған Отанын құрметтейтін, шексіз сүйетін ұрпақ тәрбиелеп өсіреміз. Ел басында жүрген басшылар «Қазақстанның болашағы – қазақ тілінде» екенін үнемі айтады.

Шынында да, мемлекеттік тіл егемен еліміздің негізгі рәміздерінің бірі. Кез келген өркениетті елдің өзінің рәміздері, шекарасы болатыны секілді мемлекеттік тілі де болады. Демек, мемлекеттік тіл де - мемлекеттігіміздің негізгі атрибуттарының бірі. Біздің Ата Заңымызда «Қазақстан Республикасының мемлекеттік тілі - қазақ тілі» деп жазылған. Әрбір қазақстандық Ата заңымыздың талаптарын орындауға тиіс. Тіл ұлт пен ұлтты жақындастыратын ең үлкен қатынас құралы. Адам тіл арқылы бір-бірімен байланыса алады.

«Ұлттың сақталуына да, жоғауына да себеп болатын нәрсенің ең қуаттысы – тіл» деген Ахмет Байтұрсыновтың қасиетті қағидасына сүйенсек, бәріміз жұмыста болсын, үйде болсын, үнемі қазақ тілінде сөйлеп, оның қолданыс аясын кеңейтуге бірге атсалысуымыз қажет. Ендеше, құрметті ағайын, отбасы өзіміз де, тәрбие тілден басталады дейді. Тіл меңгеруде ата-ана мен білім беру мекемелерінің рөлі ерекше екенін, әр отбасы бесіктен бастап балаға қазақ тілін үйретуді қолға алу басты мақсат.

Бірақ қазақ тілі – тек қазақ халқының тілі емес, мемлекеттік тіл – ортақ тіліміз. Қазақстанда тұратын, оны отаным деп қабылдайтын, өзін Қазақстанның патриоты деп есептейтін азаматтардың тілі. Ендеше, тілімізді ұлтымызды, отбасымызды қадірлегендей қадірлейік! Қазақстанның азаматымын деп санайтын әрбір адам мемлекеттік тілді білуі шарт деп ойлаймын.

Тілге деген құрмет – халыққа деген құрмет. Демек әрбір қазақстандық мемлекеттік тілді құрмет тұтып білуі тиіс. Тіл мәртебесі – ел мерейі. Ана тіліміздің мәртебесін үстем етіп, еліміздің мерейін көтерейік. Тілсіз халықтың, елдің өмір сүруі мүмкін емес. Әлем таныған ел болу үшін ана тіліміздің жұлдызын биіктетуіміз керек. Бұл біздің басты парызымыз.

Еркін ТӨЛЕГЕН.
Суреттерді түсірген Қанат ӨТЕМҰРАТОВ.

ДІН ЖӘНЕ ҚОҒАМ

ДІНИ ЭКСТРЕМИЗМ - БЕЙБІТШІЛІК ПЕН ТҰРАҚТЫЛЫҚҚА ҚАУІП

Діни экстремизм - бұл кез-келген діннің сырт жағы, оның қараңғы, қауіпті жағы, дінге тартылу түрінде әрекет етеді, адамдардың немесе бүкіл қоғамның мүдделеріне зиян келтіретін, демократия мен азаматтық қоғам институттарының қалыптасуы мен дамуына кедергі келтіретін мораль мен құқықтың жалпыға бірдей танылған нормаларын бұзудан тұратын агрессивті көзқарастар мен принциптерді тудырады және дамытады.

Діни экстремизм діни ұйымдармен тікелей байланысты. Көптеген діни ұйымдар тек дінге деген қызығушылықтарын жасырады, бірақ іс жүзінде адамның санасын басқара отырып, өз мүдделерін насихаттайды, оны жеке тұлға ретінде бұзады, осылайша адам құқықтарын бұзады, отбасылық этиканы бұзады, діни негізде жанжал туғызады, адамның конституциялық құқықтарын шектейді немесе айырады.

Өмірдің мәнін табу және жоғары этикалық мұраттарды ұстану олардың ақыл-ой дәлелдеріне саңырау соқыр сеніммен ауыстырылады. Мұндай сенім адамды мүлдем күшейтпейді, керісінше, оны зорлық-зомбылықтың тиімді құралына айналдырады.

Діни экстремизм, бұл негізделген адамдардың мәдени заманауи құлдығынан басқа ештеңе емес миды жуу және психологиялық бағдарламалау арқылы адамның санасын бақылау. Діни экстремизм бос жерде туылмайды. Оның пайда болуының алдын алу онымен күресуден гөрі ақылға қонымды.

Діни экстремизмнің негізгі мақсаты-басқа діни конфессияларды өздерінің діни сенім жүйесіне мәжбүрлеу арқылы басуға әкелетін өз дінін тану. Діни экстремизм, бұл қоғам үшін дәстүрлі құндылықтар жүйесін, мораль мен құқық нормаларын жоққа шығару, сондай-ақ дінге тартылу түрінде әрекет ететін "идеяларды" агрессивті насихаттау. Көптеген конфессияларда, егер бәрі болмаса да, қоғамға жат сипатқа ие, яғни белгілі бір дәрежеде зайырлы қоғамнан және басқа діндерден бас тартуды білдіретін діни идеялар мен оларға сәйкес келетін сенушілердің іс-әрекеттерін табуға болады.белгілі бір діни ілім тұрғысынан.

Діни экстремизмнің белгілері:

1) фанатикалық төзімсіздік пен қаттылық, бұл адамды тек өз пікірлері мен алалаушылықтарын соқыр түрде ұстануға мәжбүр етеді және экстремистке айналасындағылардың мүдделерін ескеруге мүмкіндік бермейді;

2) діни мінез-құлықтағы көрнекі және тұрақты шамадан тыс және басқаларды да солай етуге мәжбүрлеу үрдісі;

3) белгілі бір діни нұсқамалардың орынсыздығына және уақтылы қолданылмауына әкеп соғатын жалпыға бірдей танылған мораль мен құқық нормаларын, басымдықтарды ұстанудан бас тарту;

4) адамдармен дөрекі және қатал қарым-қатынас, қатаң және категориялық тәсілмен;

5) қоғамдық өмірдің экстремалды діни және өзге де салаларына бейілділік түріндегі идеологиялық мазмұн;

6) конституциялық құрылыс негіздеріне немесе тұлғааралық қатынастардың конституциялық негіздеріне елеулі зиян келтіруде не осындай зиян келтіру қатерін жасауда көрініс табатын қоғамдық қауіп;

7) әдетте әлеуметтік қатынастардың белгілі бір саласында белгіленген тәртіпке наразылық білдірудің заңсыз және қоғамға зиян келтіретін тәсілдері мен нысандарында көрініс табатын белсенді сипат.

Діни экстремизмнің себептері әртүрлі болуы мүмкін, оларға мыналар жатады:

1) діни;
2) әлеуметтік;
3) экономикалық;
4) саяси;
5) психологиялық;
6) әлеуметтік-экономикалық;
7) технологиялық;
8) ақпараттық;
9) мемлекеттік сыбайлас жемқорлық;
10) әлеуметтік-экономикалық дағдарыстар;
11) саяси құрылымдардың деформациясы;
12) халықтың едәуір бөлігінің өмірлік деңгейінің төмендеуі;
13) биліктің келіспеушілік пен оппозицияны басуы;
14) діни білімнің болмауы;
15) ұлттық езгі, саяси партиялар мен діни топтар жетекшілерінің алға қойған міндеттерін жүзеге асыруды жеделдетуге ұмтылатын амбициясы және т.б.

Діни экстремизмнің пайда болуының негізгі және негізгі себептерінің бірі адамның өзінде, оның отбасы мүшелерімен, туыстарымен қарым-қатынасында, ал тереңірек талдау кезінде экстремистің ішкі әлемі мен оның айналасындағы қоғам арасындағы қайшылықтарда анықталуы мүмкін. Сенім мен мінез-құлық, идеалдар мен шындық, дін мен саясат, сөздер мен әрекеттер, армандар мен нақты жетістіктер, зайырлы және діни өмір арасында. Әрине, мұндай психологиялық ішкі қайшылықтар жастардың кейбір бөлігін төзімсіздік пен агрессияға әкелуі мүмкін.

Діни экстремизм жоғарыда аталған көзқарастарды ұстанатын бір оқшауланған топ физикалық зорлық-зомбылыққа жол беріп, көпшіліктің қауіпсіздігіне қауіп төндіре бастаған сәтте барлық күшпен көрінеді. Бұл радикалды адамдар тобы барлық адамдарды – ізбасарларын қоспағанда – өз дінінен тыс деп санап, оларды опасыздық деп жариялаған кезде мүмкін болады. Мұндай қадам белгілі бір топ пен қоғам арасындағы байланысты үзеді.

Бір қатар экстремистік діни ұйымдардың маңызды ерекшелігі – оларда іс жүзінде екі ұйымның болуы-ашық және құпия, заңдастырылған, бұл олардың маневр жасауын жеңілдетеді, жағдай өзгерген кезде қызмет әдістерін тез өзгертуге көмектеседі.

Діни-экстремистік ұйымдардың көріністерінің негізгі әдістері ретінде төмендегілер болып табылады:

1) экстремизм идеялары насихатталатын экстремистік сипаттағы әдебиеттерді, бейне-аудиокассеталарды тарату;

2) экстремистік бағыттағы адамдар мен ұйымдардың қайырымдылығы;

3) экстремистік сипаттағы ұйымның бейіні мен бағыты бойынша ақылы курстарды ұйымдастыру;

4) қайырымдылық және қоғамдық бағдарламалар бойынша мемлекеттік бюджеттен қайырымдылыққа және қаржыландыруға қаржыландырылатын мекемелерді құру және ұйымдастыру;

5) шаманизмге, сиқырға, сәуегейлікке негізделген әртүрлі орталықтар құру, дәстүрлі емес медицинаны емдеу және т. б.

Діни экстремизмнің қоғамға тигізетін зияны өте қауіпті: оның көріністері қоғам мен мемлекетке психологиялық және материалдық зиян келтіруден бастап, белгілі бір адамдардың өмірінен айыруға дейін, азаматтық жеккөрушілік пен араздықты қоздырудан бастап, мемлекеттің конституциялық құрылымын өзгерту және оның аумақтық тұтастығын бұзу мақсаттарын қоятын көптеген заңсыз қарулы құрылымдардың жұмысына дейін.

Діни экстремизмнің қылмыстық көріністерінің салдары тиісті әрекеттер жасалғаннан кейін де, ұзақ мерзімді перспективада да көрінуі мүмкін. Діни экстремизмнің мәні-келіспеушіліктерге зорлық-зомбылық қолдану. Діни экстремизмнің салдары болып табылады:

1) халықтан ақша қаражатының кетуі;
2) миды жуу және адамдарды бағдарламалау;
3) діни жанжалдарды қоздыру;
4) ұлтаралық жанжалдарды қоздыру;
5) Конституциялық құқықтардан айыру және шектеу;
6) әлеуметтік экономикалық даму тұрақтылығының бұзылуы;
7) суицид пайызын арттыру;
8) психиатриялық аурулардың пайызын арттыру;
9) мәдени-тарихи құндылықтардың жойылуы;
10) қоғамның регрессиясы;
11) жалпы білім беру жүйесіне араласу;
12) мемлекеттік және жергілікті өзін-өзі басқаруға араласу;
13) есірткі заттарының таралуы;
14) азаматтардың мүлкін иемдену.

Зайырлы қоғамда ар-ождан мен дін бостандығының Конституциялық құқығына және мемлекеттің зайырлы сипаты қағидатына қайшы келмейтін осындай діни қызметке ғана жол берілуге тиіс. Осы принциптерге сәйкес келмейтін белгілі бір дінді ұстанушылардың діни сенімдері «діни экстремизм» терминіне жатады.

Айгүл ӘБСАЛЫҚОВА,
діни және қоғамдық бірлестіктермен жұмыс жөніндегі бас маманы.

БЖЗҚ ХАБАРЛАЙДЫ!

«БЖЗҚ» АҚ ТҰРҒЫН ҮЙ МЕН ЕМДЕЛУГЕ 1,8 МИЛЛИОНҒА ЖУЫҚ ӨТІНІШТІ ОРЫНДАДЫ

Тұрғын үйге

2021 жылғы қаңтардан бастап 2023 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша БЖЗҚ тұрғын үй жағдайларын жақсарту үшін салымшылардың (алушылардың) біржолғы зейнетақы төлемдеріне 1 371 907 өтінішин орындады. Уәкілетті оператор-банктерде ашылған отандастарымыздың арнайы шоттарына БЖЗҚ 3,2 трлн теңгеден астам қаражат аударды. Бұл ретте біржолғы зейнетақы төлемдерінің орташа сомасы шамамен 2,35 млн теңге болды.

Бұл бағытта Алматы (17,79%), Астана (12,54%), Маңғыстау облысы (9,47%) мен Қарағанды облысының (7,86%) тұрғындары белсенділік көрсетті. www.enpf.kz сайтындағы "Көрсеткіштер" бөлімінде азаматтардың біржолғы зейнетақы төлемдеріне өтініштерді қандай мақсаттарға беретіні, оның ішінде өңірлер бөлінісі ("Біржолғы зейнетақы төлемдері мақсаттары бойынша" және "Тұрғын үй жағдайларын жақсартуға және емделуге арналған біржолғы зейнетақы төлемдері" бөлімшелері) бойынша ақпарат орналастырылған.

Салымшылардың (алушылардың) зейнетақы жинақтарын пайдалану мақсаттарын талдай отырып, мынадай қорытынды жасалды. Барлық өтініштердің шамамен 35,63% – азаматтық-құқықтық мәмілелер бойынша меншікке тұрғын үй сатып алу (түпкілікті есеп айырысу) және жеке тұрғын үй салу (меншігінде жер телімі болған кезде), өтініштердің шамамен 21,08% –тұрғын үй құрылыс жинақ ақшасына одан әрі жинақтау үшін салымды толықтыру, 15,74% - ипотекалық тұрғын үй қарызы бойынша берешекті ішінара өтеу (оның ішінде ислам банкінің қаржыландыруы шеңберінде), 15,04% - тұрғын үй құрылыс жинақтары жүйесі бойынша ипотекалық қарыз бойынша берешекті ішінара өтеу мақсаттарына жұмсалыпты.

Қазір азаматтардың зейнетақы жинақтарының бір бөлігін пайдалануға берген өтініштерін қабылдайтын уәкілетті оператор-банктер қатарында "Отбасы банк "Тұрғын үй құрылыс жинақ банкі" АҚ, "Қазақстан Халық банкі" АҚ, "Altyn Bank" АҚ, "Банк ЦентрКредит" АҚ және "Банк Фридом Финанс Қазақстан"АҚ бар.

Атап кетейік, уәкілетті операторлардан 475,2 млрд теңге салымшылардың (алушылардың) жеке зейнетақы шоттарына (ЖЗШ) қайтарылды, себебі отандастарымыз біржолғы зейнетақы төлемдерін өтініш берушінің өтініші және өзге де себептер бойынша белгіленген мерзімде пайдаланбаған.

Емделуге

БЖЗҚ емделуге ақы төлеу үшін жалпы сомасы 344,4 млрд теңге болатын 423 294 өтінішті орындады. Алынған соманың орташа мөлшері 0,8 млн теңге.

Өтініштердің 96,25% стоматологиялық қызмет алу үшін, 2,67% офтальмологиялық қызметтерді алу бойынша орындалды. Қалған медициналық бағыттарға зейнетақы жинақтарының шамамен 1% пайдаланылды.

Салымшылардың (алушылардың) БЖЗҚ-дағы ЖЗШ-на 33,7 млрд теңге қайтарылды, бұл қаражат өтініш берушінің өтініші және өзге де себептер бойынша белгіленген мерзімде пайдаланылмаған.

Зейнетақы жинақтарын емделуге пайдалану бойынша өзекті статистикамен www.enpf.kz сайтындағы "Көрсеткіштер" - "Емделуге арналған біржолғы зейнетақы төлемдері" бөлімінде танысуға болады.

Жеке инвестициялық басқаруға

Инвестициялық портфельді басқарушыларға (ИПБ) ағымдағы жылдың 1 шілдесіндегі жағдай бойынша 18.02.2021 ж.бастап 8,9 млрд теңге аударылды. БЖЗҚ 5 9991 өтінішті орындады. Аударымның орташа сомасы шамамен 1,5 млн теңге. Зейнетақы жинақтарын сенімгерлік басқаруға беру бойынша толық статистика enpf.kz сайтындағы "Көрсеткіштер" – "Зейнетақы жинақтарын басқарушы компанияларға беру" бөлімінде қолжетімді.

Қазіргі уақытта БЖЗҚ бес ИПБ-мен зейнетақы активтерін сенімгерлік басқару туралы шартқа отырған. Сіз олар туралы ақпаратпен танысып, инвестициялық декларацияларын enpf.kz сайтындағы "Қызметтер" – "Инвестициялық портфельді басқарушылардың тізілімі" бөлімінде біле аласыз.

Атап кетейік, 8,9 млрд теңгенің 44,22% немесе 3,95 млрд теңгесі "Jusan Invest" АҚ-ға, 28% немесе 2,5 млрд теңгесі "Halyk Global Markets" АҚ-ға, 16,16% немесе 1,44 млрд теңгесі "BCC Invest" АҚ-ға, 10,02% немесе 895 млн теңгесі "Сентрас Секьюритиз"АҚ-ға, 1,6% немесе 143 млн теңгесі "Halyk Finance" АҚ-ға аударылған.

Салымшылардың БЖЗҚ-ға өздерінің зейнетақы жинақтарын бір ИПБ-дан екінші ИПБ-ға ауыстыру үшін (зейнетақы жинақтарын ИПБ-ның сенімгерлік басқаруына алғаш берген күннен бастап бір жыл өткен соң ғана) ИПБ-ны өзгерту туралы өтініш беруге құқығы бар. 2022 жылғы наурыздан 2023 жылғы маусымға дейінгі кезеңде 91 өтініш беруші ИПБ таңдау туралы шешімін өзгертті: БЖЗҚ жалпы сомасы 344 млн теңгеге бір ИПБ-дан екінші ИПБ-ға ауыстыруға 126 өтінішті орындады.

Сондай-ақ, салымшылар зейнетақы жинақтарын ИПБ-ның басқаруына алғаш бергеннен кейін өз жинақтарын ҚРҰБ басқармасына қайтаруға құқылы. Мұндай құқықты 211 адам пайдаланды. БЖЗҚ тарапынан 2023 жылғы 15 наурыз бен 30 маусым аралығында ҚРҰБ-қа ИПБ-дан жалпы сомасы 1,4 млрд теңгеге қаражат аудару бойынша 361 өтініш орындалды.

Естеріңізге сала кетейік, 01.07.2023 жылдан бастап ИПБ басқаруындағы зейнетақы жинақтарын ҚРҰБ басқаруына қайтару мерзімі қысқарды. Енді жинақтарды ИПБ-дан ҚРҰБ-қа қайтару туралы өтінішті БЖЗҚ-ға екі жылдан кейін емес, жинақтарды ИПБ-ға берген күннен бастап бір жылдан кейін беруге болады. Егер зейнетақы жинақтары бір ИПБ-ның басқаруына бірнеше рет аударылған болса, жинақтарды ҚРҰБ басқаруына қайтаруды жинақтар ИПБ басқаруына алғаш берілген күннен бастап бір жылдан кейін жүзеге асыруға болады.

Атап өтейік, ИПБ зейнетақы активтерін алғаннан кейін оларды ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2014 жылғы 3 ақпандағы №10 қаулысымен бекітілген және ИПБ Инвестициялық декларациясында көзделген инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызметті жүзеге асыру қағидаларында көрсетілген рұқсат етілген қаржы құралдарына инвестициялайды.

Зейнетақы жинақтары Ұлттық банктің басқаруында болған кезеңде салымшы зейнет жасына жеткенге дейін инфляция деңгейін ескере отырып, зейнетақы жинақтарының сақталуына мемлекеттік кепілдік қолданылады. Зейнетақы жинақтарын ИПБ сенімгерлік басқаруына аудару кезінде мемлекеттің кепілдігі басқарушы компанияның зейнетақы активтері кірістілігінің ең төменгі деңгейін қамтамасыз ету жөніндегі кепілдігімен ауыстырылады. Ол зейнетақы активтерін басқару нарығындағы барлық ИПБ басқаруына берілген зейнетақы активтерінің орташа өлшенген кірістілігін негізге ала отырып есептеледі.

QAZAQSTAN

Дүйсенбі, 25 қыркүйек

06.00 ӘНҰРАН.
06.05 ЖӘДІГЕР.
06.30, 02.20 КҮЙ-КЕРУЕН.
07.00 TAŃSHOLPAN.
07.55, 11.55, 16.05 XIX ЖАЗҒЫ АЗИЯ ОЙЫНДАРЫ.
10.00, 20.00, 00.40 AQPARAT.
10.10, 18.00 Т/Х «ЖАЗЫҚСЫЗ ЖҮРЕК».
19.00 Т/Х «ҚИЛЫ КҮНДЕР».
20.35, 02.50 ASHYQ ALAŃ.
21.30 Т/Х «БАҚЫТТЫҢ КІЛТІ».
22.30 Т/Х «ҚЫЗҒАЛДАҚ МҰҢЫ».
23.30 1001 ТҮН.
01.15 САНА.
03.40 АУЫЛДАСТАР.

Сейсенбі, 26 қыркүйек

06.00 ӘНҰРАН.
06.05 ЖӘДІГЕР.
06.25, 13.00, 20.00, 00.40 AQPARAT.
07.00 TAŃSHOLPAN.
07.55, 13.55, 16.05 XIX ЖАЗҒЫ АЗИЯ ОЙЫНДАРЫ.
10.05, 18.00 Т/Х «ЖАЗЫҚСЫЗ ЖҮРЕК».
11.00, 19.00 Т/Х «ҚИЛЫ КҮНДЕР».
12.00, 02.20 ӨМІР КӨРКЕМ.
13.10 Д/Ф.
20.35, 03.10 ASHYQ ALAŃ.
21.30 Т/Х «БАҚЫТТЫҢ КІЛТІ».
22.30 Т/Х «ҚЫЗҒАЛДАҚ МҰҢЫ».
23.30 1001 ТҮН..
01.15 САНА.
04.00 АУЫЛДАСТАР.

Сәрсенбі, 27 қыркүйек

06.00 ӘНҰРАН.
06.05, 03.40 ЖӘДІГЕР.
06.25, 20.00, 00.40 AQPARAT.
07.00 TAŃSHOLPAN.
07.55, 11.55, 16.05 XIX ЖАЗҒЫ АЗИЯ ОЙЫНДАРЫ.
10.00, 18.00 Т/Х «ЖАЗЫҚСЫЗ ЖҮРЕК».
10.55, 19.00 Т/Х «ҚИЛЫ КҮНДЕР».
20.35, 02.20 ASHYQ ALAŃ.
21.30 Т/Х «БАҚЫТТЫҢ КІЛТІ».
22.30 Т/Х «ҚЫЗҒАЛДАҚ МҰҢЫ».
23.30 1001 ТҮН..
01.15 САНА.
03.10 АУЫЛДАСТАР.

Бейсенбі, 28 қыркүйек

06.00 ӘНҰРАН.
06.05 ЖӘДІГЕР.
06.25, 20.00, 00.40 AQPARAT.
07.00 TAŃSHOLPAN.
07.55, 12.55 XIX ЖАЗҒЫ АЗИЯ ОЙЫНДАРЫ.
10.00, 18.00 Т/Х «ЖАЗЫҚСЫЗ ЖҮРЕК».
11.00, 19.00 Т/Х «ҚИЛЫ КҮНДЕР».
12.00, 02.15 ӨМІР КӨРКЕМ.
17.10, 03.55 БІРЕГЕЙ.
20.35, 03.05 ASHYQ ALAŃ.
21.30 Т/Х «БАҚЫТТЫҢ КІЛТІ».
22.30 Т/Х «ҚЫЗҒАЛДАҚ МҰҢЫ».
23.30 1001 ТҮН..
01.15 САНА.

Жұма, 29 қыркүйек

05.45 ӘНҰРАН.
05.50, 11.55, 13.45, 16.05 XIX ЖАЗҒЫ АЗИЯ ОЙЫНДАРЫ.
09.00 TAŃSHOLPAN.
10.00, 18.00 Т/Х «ЖАЗЫҚСЫЗ ЖҮРЕК».
11.00, 19.00 Т/Х «ҚИЛЫ КҮНДЕР».
20.00, 00.35 AQPARAT.
20.35, 02.20 ASHYQ ALAŃ.
21.30 Т/Х «БАҚЫТТЫҢ КІЛТІ».
22.30 Т/Х «ҚЫЗҒАЛДАҚ МҰҢЫ».
23.30 КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ.
00.00, 03.10 PARASAT MAIDANY.
01.10 ГАУҺАРТАС.
03.40 ЖӘДІГЕР.

Сенбі, 30 қыркүйек

05.50 ӘНҰРАН.
05.55, 11.55 XIX ЖАЗҒЫ АЗИЯ ОЙЫНДАРЫ.
09.35, 02.30 КҮЙ-КЕРУЕН.
10.00, 18.00 Т/Х «ЖАЗЫҚСЫЗ ЖҮРЕК».
10.55, 19.00 Т/Х «ҚИЛЫ КҮНДЕР».
15.00, 20.30 QAZAQSTAN ДАУЫСЫ.
17.35, 02.10 ДАЛА ДӘМІ.
20.00, 01.40 AQPARAT.
20.20, 02.00 AQORDA.
22.30 Т/Х «ҚЫЗҒАЛДАҚ МҰҢЫ».
23.30 Т/Х «БАҚЫТТЫҢ КІЛТІ».
03.05 АУЫЛДАСТАР.
03.40 ЖӘДІГЕР.

Жексенбі, 1 қазан

06.00 ӘНҰРАН.
06.05 ЖӘДІГЕР.
06.30 AQPARAT.
06.55, 11.55 XIX ЖАЗҒЫ АЗИЯ ОЙЫНДАРЫ.
09.35, 04.00 АУЫЛДАСТАР.
10.00, 18.00 Т/Х «ЖАЗЫҚСЫЗ ЖҮРЕК».
11.00, 19.00 Т/Х «ҚИЛЫ КҮНДЕР».
14.55 QAZAQSTAN ДАУЫСЫ.
17.25, 02.50 ӘЙЕЛ ӘЛЕМІ.
20.00, 02.00 АРТА.
20.50 «КОНЦЕРТ».
22.30 Т/Х «ҚЫЗҒАЛДАҚ МҰҢЫ».
00.30 Т/Х «БАҚЫТТЫҢ КІЛТІ».
03.25 КҮМІС КӨМЕЙ.

ХАБАР

Дүйсенбі, 25 қыркүйек

05.00 МЕГАХИТ. «КОЕ-ЧТО НА ДЕНЬ РОЖДЕНИЯ».
07.00 ОЯН.
10.00 МЕКТЕП.
10.30 «ЗАЯЧЬЯ ШКОЛА», Х/Ф.
11.50 М/Ф.
12.00, 20.00 Т/Х «ТАҒДЫРҒА СЕН».
14.00 АЙНАLINE.
15.00, 22.00 Т/Х «КЕЛІНЖАН-5».
16.00, 00.00 Т/С «НЕБЕСА ПОДОЖДУТ».
18.00 НОВОСТИ.
18.20 ИТОГИ.
19.00 ЖАҢАЛЫҚТАР.
19.20 БІЗДІҢ МАҚСАТ.
23.00 ҮЙҚЫМ КЕЛМЕЙДІ.
01.00 ҚР ӘНҰРАНЫ.

Сейсенбі, 26 қыркүйек

05.00 Т/С «ПӘЛЕНШЕЕВТЕР».
07.00 ОЯН.
10.00 ШКОЛА.
10.30 М/Ф.
11.45 М/Ф «ГАВ И МЯУ. ЛЕСНЫЕ ИСТОРИИ».
12.00, 20.00 Т/Х «ТАҒДЫРҒА СЕН».
14.00 АЙНАLINE.
15.00, 22.00 Т/Х «КЕЛІНЖАН-5».
16.00, 00.00 Т/С «НЕБЕСА ПОДОЖДУТ».
18.00 НОВОСТИ.
18.20 ИТОГИ.
19.00 ЖАҢАЛЫҚТАР.
19.20 БІЗДІҢ МАҚСАТ.
23.00 ҮЙҚЫМ КЕЛМЕЙДІ.
01.00 ҚР ӘНҰРАНЫ.

Сәрсенбі, 27 қыркүйек

05.00 ТС«ПӘЛЕНШЕЕВТЕР».
07.00 ОЯН.
10.00 БІЗГЕ ХАБАРЛАСҚАН.
10.30 М/Ф.
11.00 М/Ф «ДЭНИС ПЕН НЭШЕР».
12.00, 20.00 Т/Х «ТАҒДЫРҒА СЕН».
14.00 АЙНАLINE.
15.00, 22.00 Т/Х «КЕЛІНЖАН-5».
16.00, 00.00 Т/С «НЕБЕСА ПОДОЖДУТ».
18.00 НОВОСТИ.
18.20 ИТОГИ.
19.00 ЖАҢАЛЫҚТАР.
19.20 БІЗДІҢ МАҚСАТ.
23.00 ҮЙҚЫМ КЕЛМЕЙДІ.
01.00 ҚР ӘНҰРАНЫ.

Бейсенбі, 28 қыркүйек

05.00 Т/С «ПӘЛЕНШЕЕВТЕР».
07.00 ОЯН.
10.00 В ФОКУСЕ.
10.25 Д/Ф.
11.00 М/Ф.
12.00, 20.00 Т/Х «ТАҒДЫРҒА СЕН».
14.00 АЙНАLINE.
15.00, 22.00 Т/Х «КЕЛІНЖАН-5».
16.00, 00.00 Т/С «НЕБЕСА ПОДОЖДУТ».
18.00 НОВОСТИ.
18.20 ИТОГИ.
19.00 ЖАҢАЛЫҚТАР.
19.20 БІЗДІҢ МАҚСАТ.
23.00 ҮЙҚЫМ КЕЛМЕЙДІ.
01.00 ҚР ӘНҰРАНЫ.

Жұма, 29 қыркүйек

05.00 Т/С «ПӘЛЕНШЕЕВТЕР».
07.00 ОЯН.
10.00 ҰЛТТЫҚ ҚҰРЫЛТАЙ.
11.00 М/Ф.
12.00, 20.00 Т/Х «ТАҒДЫРҒА СЕН».
14.00 АЙНАLINE.
15.00, 22.00 Т/Х «КЕЛІНЖАН-5».
16.00 Т/С «НЕБЕСА ПОДОЖДУТ».
18.00 НОВОСТИ.
18.20 ИТОГИ.
19.00 ЖАҢАЛЫҚТАР.
19.20 БІЗДІҢ МАҚСАТ.
23.00 МЕГАХИТ. «КРИМИНАЛЬНАЯ ФИШКА ОТ ГЕНРИ».
01.00 ҚР ӘНҰРАНЫ.

Сенбі, 30 қыркүйек

05.00 «КІМ МЫҚТЫ?».
07.00 ҚАРАҚАТПЕН ШАЙ.
08.00 КОНЦЕРТ.
10.00 МЕГАХИТ. «КРИМИНАЛЬНАЯ ФИШКА ОТ ГЕНРИ».
12.00 М/Ф.
13.30 М/Ф «ДЕСЯТЬ ДРУЗЕЙ КРОЛИКА».
14.00 ДҮЛДҮЛДЕР ДҮБІРІ.
14.30 МАҢДАЙ ТЕР.
16.00 Т/Х «КЕЛІНЖАН-5».
17.45 АСЫЛ ДОМБЫРА.
19.00 COVER SHOW.
21.00 7 КҮН.
21.40 «НАЧНИ СНАЧАЛА», Х/Ф.
23.40 ХАБАР СПОРТ.
00.10 ӘКЕ БАҚЫТЫ.
01.00 ҚР ӘНҰРАНЫ.

Жексенбі, 1 қазан

05.00 КІМ МЫҚТЫ?
07.00 КӘСІПҚОЙ БОКС.
11.00 ОЯНҒАН ӨЛКЕ.
12.00 М/Ф.
13.20 М/Ф «ДЕСЯТЬ ДРУЗЕЙ КРОЛИКА».
14.00 COVER SHOW.
16.00 Т/Х «КЕЛІНЖАН-5».
18.15 АЛҒАШҚЫ.
19.30 ҚЫЗЫҚ TIMES.
21.00 7 КҮН.
21.40 ОТДЕЛ ЖУРНАЛИСТСКИХ РАССЛЕДОВАНИЙ.
22.15, 22.30 Д/Ф.
22.40 МЕГАХИТ. «ГАМБИТ».
00.40 ХАБАР СПОРТ.
01.00 ҚР ӘНҰРАНЫ.

ЕВРАЗИЯ

Дүйсенбі, 25 қыркүйек

06.00 Т/Х «ТЕРРА НОВА».
07.00 «П@УТИNА».
08.00 ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН!
09.00 ДОБРОЕ УТРО, КАЗАХСТАН!
10.10 ЖИТЬ ЗДОРОВО!
11.00 ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ.
12.00 Т/С «ДОМ С ЛИЛИЯМИ».
14.10, 02.45 НОВОСТИ.
14.20, 02.50 ЖАҢАЛЫҚТАР.
14.30 QOSLIKE.
18.30, 03.45 БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР.
19.00, 03.00 KÖREMIZ.
20.00 ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ.
20.35 Т/С «ЧИНГАЧГУК».
01.00 Т/С «СПРОСИ МАРТУ».

Сейсенбі, 26 қыркүйек

06.00 Т/Х «ТЕРРА НОВА».
07.00 «П@УТИNА».
08.00 ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН!
09.00 ДОБРОЕ УТРО, КАЗАХСТАН!
10.10 ЖИТЬ ЗДОРОВО!
11.00 ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ..
12.00 Т/С «ДОМ С ЛИЛИЯМИ».
13.05, 01.00 Т/С «СПРОСИ МАРТУ».
14.10, 02.45 НОВОСТИ.
14.20, 02.50 ЖАҢАЛЫҚТАР.
14.30 QOSLIKE.
18.30, 03.45 БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР.
19.00, 03.00 KÖREMIZ.
20.00 ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ.
20.35 Т/С «ЧИНГАЧГУК».
02.00 НОЧНОЙ КИНОТЕАТР.

Сәрсенбі, 27 қыркүйек

06.00 Т/Х «ТЕРРА НОВА».
07.00 «П@УТИNА».
08.00 ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН!
09.00 ДОБРОЕ УТРО, КАЗАХСТАН!
10.10 ЖИТЬ ЗДОРОВО!
11.00 ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ..
12.00 Т/С «ДОМ С ЛИЛИЯМИ».
13.05, 01.00 Т/С «СПРОСИ МАРТУ».
14.10, 02.45 НОВОСТИ.
14.20, 02.50 ЖАҢАЛЫҚТАР.
14.30 QOSLIKE.
18.30, 03.45 БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР.
19.00, 03.00 KÖREMIZ.
20.00 ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ.
20.35 Т/С «ЧИНГАЧГУК».
02.00 НОЧНОЙ КИНОТЕАТР.

Бейсенбі, 28 қыркүйек

06.00 Т/Х «ТЕРРА НОВА».
07.00 «П@УТИNА».
08.00 ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН!
09.00 ДОБРОЕ УТРО, КАЗАХСТАН!
10.10 ЖИТЬ ЗДОРОВО!
11.00 ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ..
12.00 Т/С «ДОМ С ЛИЛИЯМИ».
13.05, 01.00 Т/С «СПРОСИ МАРТУ».
14.10, 02.45 НОВОСТИ.
14.20, 02.50 ЖАҢАЛЫҚТАР.
14.30 QOSLIKE.
18.30, 03.45 БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР.
19.00, 03.00 KÖREMIZ.
20.00 ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ.
20.35 Т/С «ЧИНГАЧГУК».
02.00 НОЧНОЙ КИНОТЕАТР.

Жұма, 29 қыркүйек

06.00 Т/Х «ТЕРРА НОВА».
07.00, 03.40 «П@УТИNА».
08.00 ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН!
09.00 ДОБРОЕ УТРО, КАЗАХСТАН!
10.10 ЖИТЬ ЗДОРОВО!
11.00 ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ.
12.00 Т/С «ДОМ С ЛИЛИЯМИ».
13.05 Т/С «СПРОСИ МАРТУ».
14.10, 02.10 НОВОСТИ.
14.20, 02.20 ЖАҢАЛЫҚТАР.
14.30 QOSLIKE.
18.30, 03.15 БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР.
19.00, 02.30 KÖREMIZ.
20.00 ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ.
20.30 ПАРЛАМЕНТ ONLINE.
20.55 ПОЛЕ ЧУДЕС.
22.10 Т/С «МАМА В ЗАКОНЕ».

Сенбі, 30 қыркүйек

06.00 ТОЙ БАЗАР.
07.45, 03.25 «П@УТИNА».
08.50 ПОВАРА НА КОЛЕСАХ.
09.50 «ИЗБРАННИЦА», Х/Ф.
14.30 QOSLIKE.
17.15 DASTARXAN.
18.30 АЙНА.
19.00 «А У НАС ВО ДВОРЕ....», Х/Ф.
21.10 «ДОМ, КОТОРЫЙ», Х/Ф.
01.25 Т/С «КОНЕЦ ПАРАДА».

Жексенбі, 1 қазан

06.00 ТОЙ БАЗАР.
07.30 «П@УТИNА».
08.35 ВОСКРЕСНЫЕ БЕСЕДЫ.
08.45 ПОЕХАЛИ!
09.35 ҚАЙМАҚ.
10.10 «ДВЕРЬ В ПРОШЛОЕ», Х/Ф.
14.40 «ДОМ, КОТОРЫЙ», Х/Ф.
18.40 ӘЗГУЙ.
20.00 АНАЛИТИКА.
20.45 «СЕ ЛЯ ВИ», Х/Ф.
00.50 Д/Ф.
01.45 Т/Х «КОНЕЦ ПАРАДА».

> Әр елдің, әр халықтың есі кіріп, есейер кезі бар. Сол кезінде қай халық болса да өзінің елдік болашағын табан тірер тіршілік тиянақтарын ойланбай қойған емес...
>
> **Ғабит МҮСІРЕПОВ.**

АЗАМАТТАРҒА АРНАЛҒАН ҮКІМЕТ

ЭЛЕКТРОНДЫҚ ШОТ-ФАКТУРАЛАРҒА EGOV QR АРҚЫЛЫ ҚОЛ ҚОЮҒА БОЛАДЫ

Енді мемлекеттік кірістер Комитетінің сайтында электрондық шот-фактураларды тапсыру кезінде eGov mobile қосымшасында eGov QR сканерлеу арқылы қол қою мүмкіндігі бар.

Жаңа функция салық төлеушілерге esf.gov.kz сайтында электронды құжаттарға қол қоюға, сондай-ақ осы сайтта авторизациядан өтуге мүмкіндік береді. Қазіргі уақытта бұл функция тек жеке тұлғалар үшін жұмыс істейді.

«Біз мемлекеттік қызметтерді ұсынатын eGov mobile мобильді қосымшасында eGov QR арқылы қол қоюға болатын мемлекеттік порталдар мен басқа сайттардың тізімін кеңейтіп жатырмыз. Қол қоюдың бұл баламалы әдісі электрондық цифрлық қолтаңба кілттерін флэш-карталарда немесе басқа тасымалдағыштарда сақтамауға мүмкіндік береді, ол үшін eGov mobile мобильді қосымшасында тіркелу жеткілікті», - деп атап өтті «Ұлттық ақпараттық технологиялар» АҚ Басқарма төрағасы Ростислав Коняшкин.

Жаңа мүмкіндіктерді пайдалану үшін eGov mobile мобильді пайдаланушылары:

- қосымшада авторизациядан өту (егер бұрын өткен болсаңыз, Face ID, Touch ID немесе қысқа кодты пайдаланып қосымшаға кіруіңіз керек);
- esf.gov.kz порталында қол қою түрін таңдау керек - «QR коды»;
- eGov QR сканерлеу және қол қою керек;

Сұраныс сәтті өңделсе, ұялы телефон экранында «Қол қою сәтті аяқталды!» хабары көрсетіледі.

Аталмыш сервис ҚР Қаржы министрлігінің Мемлекеттік кірістер комитеті, ҚР цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігінің Мемлекеттік қызметтер Комитетінің және «Ұлттық ақпараттық технологиялар» АҚ ақпараттық жүйелерінің интеграциясы арқасында қолжетімді болды.

Динара МӘЖІТОВА.

ХҚКО АРҚЫЛЫ НОТАРИУССЫЗ ЖЫЛЖЫМАЙТЫН МҮЛІКТІ ҚАЛАЙ РӘСІМДЕУГЕ БОЛАДЫ

Бүгін жылжымайтын мүлікті сатып алу-сатуды ХҚКО-да рәсімдеуге болады. Құжаттарды тапсыру күнін есептемегенде қызмет көрсету уақыты 1 жұмыс күнін құрайды.

Мәміле жасау үшін сізге қажет: екі данада жасалған сатып алу-сату шарты; жылжымайтын мүліктің техникалық паспорты; Жылжымайтын мүлікке құқық белгілейтін құжаттар (оларды сатушы ұсынады). Егер сатушы мен сатып алушы некеде тұрса, онда жұбайының/зайыбының нотариалды куәландырылған келісімі қажет. Бұл екі жаққа да қатысты.

Егер жылжымайтын мүлік құрылыс компаниясынан сатып алынса, сізге қосымша сату туралы шешім ұсыну қажет. Бұл ретте, егер сатып алушы некеде тұрса, жұбайының/зайыбының нотариалды куәландырылған келісімі қажет.

ХҚКО-ға дайын сатып алу-сату шартымен де, онсыз да келуге болады. Мемлекеттік корпорацияның маманы оны құрастыруға көмектеседі. Шартта жылжымайтын мүліктің барлық техникалық сипаттамалары (ауданы, қабаты, пәтер нөмірі, кадастрлық нөмірі және т.б.) көрсетілуі тиіс. Егер жылжымайтын мүлік құрылыс салушыдан сатып алынса, шартта ХҚКО-ға келетін компанияның сенімді тұлғасының аты-жөні көрсетілуі тиіс. Сенім білдірілген тұлға болмаған жағдайда ХҚКО-ға компания директоры келеді, ол сатып алу-сату шартына қол қояды және өзімен бірге директорды тағайындау туралы бұйрық әкеледі.

Мемлекеттік баждың мөлшері-1 202,5 теңге, егер көрсетілетін қызметті алушы дайын сатып алу-сату шартымен келсе, Егер құжат ХҚКО-да жасалатын болса, онда көрсетілетін қызметті алушы тіркеуге қарамастан, шартты жасау үшін де бөлек 8500 теңге төлейді. Қызметтің құны жылжымайтын мүлік түріне байланысты өзгереді (мысалы, сақтау орындары, паркингтер және т.б.). Егер сатып алу-сату объектісі жеке үй болса, онда төлем өзгермейді, бірақ оның аумағындағы жер учаскесі мен шаруашылық құрылыстарды тіркеу үшін қосымша ақы алынады.

Құжаттарды тапсыру күнін есептемегенде, қызмет көрсету уақыты 1 жұмыс күнін құрайды.

Осылайша, тұрғындар үшін жоғарыда көрсетілген мүмкіндіктер Мемлекеттік қызметтерді алу кезінде өз шығындарын бірнеше есе үнемдеуге мүмкіндік береді!

«Азаматтарға арналған үкімет » мемлекеттік корпорациясы» КЕ АҚ СҚО бойынша PR-менеджері.

ЛЕБЯЖЬЕ АУЫЛДЫҚ ОКРУГІ ЛЕБЯЖЬЕ АУЫЛЫНДА ӨТКІЗІЛГЕН ЖЕРГІЛІКТІ ҚОҒАМДАСТЫҚ ЖИНАЛЫСЫНЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

2023 жылғы 18 қыркүйекте Мағжан Жұмабаев ауданы Лебяжье ауылдық округінің Лебяжье ауылындағы атауы жоқ тұйық көшелерге атау беру туралы жергілікті қоғамдастықтың жиналысы өткізілді.

Өткізілген жиналыс қорытындысы бойынша Лебяжье ауылындағы атауы жоқ тұйық көшелерге атау беру бойынша ұсыныстарды қолдады:

1 атаусыз тұйық көшесі - "Аққу" тұйық көшесіне;

2 атаусыз тұйық көшесі - "Достық" тұйық көшесіне;

3 атаусыз тұйық көшесі - "Бірлік" тұйық көшесіне;

4 атаусыз тұйық көшесі - "Бейбітшілік" тұйық көшесіне;

5 атаусыз тұйық көшесі - "Ардагерлер" тұйық көшесіне;

6 атаусыз тұйық көшесі - "Ынтымақ" тұйық көшесіне;

7 атаусыз тұйық көшесі - "Болашақ" тұйық көшесіне;

8 атаусыз тұйық көшесі - "Еңбек" тұйық көшесіне;

9 атаусыз тұйық көшесі - "Жеңіс" тұйық көшесіне.

Мағжан Жұмабаев ауданындағы ономастикалық жұмыс Қазақстанның осы саладағы қолданыстағы заңнамасының талаптарына, Республикалық ономастикалық комиссияның әдістемелік ұсынымдарына толық сәйкес, сондай-ақ "Рухани жаңғыру" қоғамдық сананы жаңғырту бағдарламасының қағидаттарын іске асыру шеңберінде жүргізіледі.

ВЕТЕРИНАРИЯ БӨЛІМІ ХАБАРЛАЙДЫ!

АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ ЖАНУАРЛАРЫН СОЮ ЖӘНЕ САТУ

«Ветеринария туралы» ҚР Заңына сәйкес жануарлар мен адам ауруларының алдын алу және жою мақсатында жеке және заңды тұлғалар өткізуге арналған малды союды ет өңдеу кәсіпорындарында, сою пункттерінде немесе Қазақстан Республикасының Үкіметі бекіткен тәртіппен берілетін есептік нөмірлері бар арнайы сою алаңдарында жүзеге асыруға міндетті.

Ауыл шаруашылығы жануарларының барлық түрлері сою алдында ұшалары мен ішкі ағзаларын сою алдында ветеринариялық тексеруден өткізуге жатады. Ол үшін әрбір сою пункті мен сою алаңына ветеринарлық дәрігерлер бекітілді. Ауыл шаруашылығы жануарларын сою алдындағы ветеринариялық қарап-тексеру және ұшалары мен ішкі ағзаларын союдан кейінгі ветеринариялық қарап-тексеру нәтижелерін ветеринариялық дәрігер сою пункттерінде (алаңдарында) және ет комбинаттарында сойылатын жануарларды қарап-тексеру нәтижелерін есепке алудың және ет және ет өнімдерін ветеринариялық-санитариялық сараптаудың арнайы журналында тіркейді. Ұшаға мемлекеттік ветеринариялық ұйымдардың ветеринария саласындағы маманы берген жануарды сою алдындағы ветеринариялық қарап-тексеру және ұшалар мен органдарды союдан кейінгі ветеринариялық қарап-тексеру нәтижелері көрсетілген тиісті әкімшілік-аумақтық бірлік аумағының саламаттылығы туралы сәйкестендіру нөмірі көрсетілген ветеринариялық анықтама қоса беріледі.

Кейіннен өткізуге арналған ауыл шаруашылығы жануарларын ветеринариялық (ветеринариялық-санитариялық) талаптарға сәйкес келмейтін жерлерде союға жол берілмейді.

Ішкі сауда объектілерінде жануарлардан алынатын өнімдерді (ет және ет өнімдерін) және шикізатты өткізуге осы Қағидалардың талаптарына сәйкес ауыл шаруашылығы жануарларын союды растайтын ветеринариялық құжаттар болған кезде жол беріледі.

Жыл сайын ветеринария қызметі БАҚ-та және Facebook парақшаларында ветеринария саласындағы заңның сақталуы, ауыл шаруашылығы жануарларын сою және сәйкестендіру ережелері туралы мақалалар жариялайтынына қарамастан, жануарлар иелері ҚР-ның осы ережелері мен "Ветеринария туралы" Заңын жиі бұзады, ветеринариялық қызметке жануарды сою және сату туралы уақтылы хабарламайды, сол арқылы ветеринариялық дәрігерлердің деректер базасын қалыптастыру және жүргізу қағидаларына сәйкес ауыл шаруашылығы жануарларын бірдейлендіру жөніндегі дерекқорда есепке алуды жүргізу бойынша немесе одан үзінді көшірме ұсыну жөніндегі жұмысын қиындатады.

Кейіннен өткізуге арналған ауыл шаруашылығы жануарларын сою шарттары мен талаптарын сақтамау Қазақстан Республикасының ветеринария саласындағы заңнамасын бұзу болып табылады. Бұл бұзушылық ескертуге немесе жеке тұлғаларға бес, шағын кәсіпкерлік субъектілеріне немесе коммерциялық емес ұйымдарға жиырма бес, орта кәсіпкерлік субъектілеріне - елу, ірі кәсіпкерлік субъектілеріне - жүз айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

ҚР АШМ Ветеринариялық бақылау және қадағалау комитетінің Мағжан Жұмабаев аудандық аумақтық инспекциясы.

ЖАНУАРЛАРДЫ ТАСЫМАЛДАУҒА ҚАЖЕТТІ ҚҰЖАТТАР

Жыл сайын малдарды тасымалдау кезінде көптеген бұзушылықтар анықталады. Жұқпалы және инфекциялық аурулардың таралуын болдырмау, сондай-ақ мал ұрлығын бақылау мақсатында малды тасымалдау кезінде ережелерді сақтау қажет. Заңнама нормаларын бұзуға әкеп соқтыратын мал тасымалдаудың қарапайым ережелерін сақтамау салдарынан азаматтар жиі жауапқа тартылады.

Малды бір пункттен екінші пунктке жеткізу үшін малды тасымалдауды дұрыс ұйымдастыру, қажетті құжаттарды жинау қажет.

Жануарлармен бірге жүретін адамдардың өзімен бірге № 1 нысанды анықтамасы болуы тиіс. Бұл анықтама ветеринариялық паспорттың және Ауыл шаруашылығы жануарларын сәйкестендіру дерекқорында бар жануардың жеке нөмірінің болуына сүйене отырып, өтініш беруші өтініш берген күні ресімделеді және беріледі. Тасымалданатын жануарлардың бір тобына (партиясына) бір ветеринариялық анықтама беріледі, онда жануарлар санының тізбесі, құлақ сырғаларының нөмірлері, тасымалдау мақсаты, жүру бағыты, көлік туралы деректер көрсетіледі. Анықтама тағайындалған жерге дейін жарамды. Сондай-ақ, иесі мен оның мекен-жайы, түрі, жынысы, түсі, жануарлардың жасы көрсетілген ветеринариялық паспорт қажет.

Евгения БУНКОВСКАЯ, мал дәрігері.

ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ТАУАРЛАРДЫҢ ТІЗІЛІМІ ҚҰРЫЛДЫ

«Қазақстанда жасалған» тауарлар Тізілімін қалыптастыру бойынша пилоттық жоба басталды.

«Е-КТРМ» техникалық реттеудің ақпараттық жүйесі шеңберінде «Қазақстанда жасалған» тауарлар Тізілімін қалыптастыру және жүргізу бойынша функционал құрылды. Функционал қазақстандық тауар өндірушілерге өздері өндіретін тауарлардың атауларын көрсетілген Тізілімге ерікті бастамашылық негізінде енгізуге мүмкіндік береді.

Бүгінгі таңда бірнеше танымал өндірушілер Тізілімге енгізілген.

Көрсетілген белгіге және оны пайдалану тәртібіне қойылатын талаптарды белгілейтін ұлттық стандарттар әзірленіп қабылданды. Өңірлерде Тізілімнің таныстыру жұмыстары өткізіліп, оны енгізу мақсаттары түсіндірілді.

«Бүгінде «Қазақстанда жасалған» белгісін қазақстандық тұтынушылар отандық өндірістің символы ретінде мойындап отыр. Алайда оны жосықсыз пайдалану фактілері бар. Осыған байланысты дүкендерді қолдау шараларын кейіннен енгізу мақсатында Министрлік пилоттық жобаға бастамашылық жасап, оның барысында барлық мәселелер пысықталатын болады», - деп ҚР СИМ Техникалық реттеу және метрология комитетінің төрағасы Қуаныш Елікбаев атап өтті.

Директор - бас редактор Неля ГОНЧАР

Газеттің меншік иесі: «Газета «Вести» ЖШС

Редакцияның мекен жайы: 150800 Солтүстік Қазақстан облысы, Мағжан Жұмабаев ауданы, Булаев қаласы, Батыр Баян көшесі, 13 үй. Тел: 2- 17- 49. Басылым индексі 65360 e- mail: magzhan.zhuldizi@yandex.kz

Газет аптасына 1 рет бейсенбі күні шығады

«Magjan juldyzy» газеті редакцияда терілін беттелді. «Северный Казахстан» баспаханасында басылды. (Петропавл қ., Кошуков к-сі, 5 үй). Таралымы - 650

Газет аудан әкімінің, аудандық мәслихаттың тапсырысы бойынша шығарылады және газеттер арқылы мемлекеттік ақпараттық саясатты жүргізудегі ресми басылым болып табылады

Қазақстан Республикасы Ақпарат және коммуникациялар министрлігінде 2018 жылы 11 желтоқсанда есепке алынып, №17395- Г куәлігін алған. Жарнаманың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауапты. Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді. Редакцияға жолданған қолжазбалар, хаттар «Мағжан жұлдызы» газетінің меншігіне айналады, рецензияланбайды, қайтарылмайды. Газетті жеткізіп беру мәселелері жөнінде 2- 17- 80 телефоны бойынша аудандық пошта торабына хабарласуға болады